

Rasno pitanje na američkom jugu za vrijeme Rekonstrukcije

Milić, Mate

Master's thesis / Diplomski rad

2016

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Zadar / Sveučilište u Zadru**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://urn.nsk.hr/urn:nbn:hr:162:283487>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-04-17**

Sveučilište u Zadru
Universitas Studiorum
Jadertina | 1396 | 2002 |

Repository / Repozitorij:

[University of Zadar Institutional Repository](#)

Sveučilište u Zadru

Odjel za povijest

Diplomski sveučilišni studij povijesti (jednopedmetni)

Mate Milić, univ. bacc. hist.

**Rasno pitanje na američkom Jugu za vrijeme
Rekonstrukcije**

Diplomski rad

Zadar, 2016.

Sveučilište u Zadru

Odjel za povijest

Diplomski sveučilišni studij povijesti (jednopedmetni)

Rasno pitanje na američkom Jugu za vrijeme
Rekonstrukcije

Diplomski rad

Student:

Mate Milić, univ. bacc. hist.

Mentor:

Doc. dr. sc. Mateo Bratanić

Zadar, 2016.

Izjava o akademskoj čestitosti

Ja, **Mate MILIĆ**, ovime izjavljujem da je moj **diplomski** rad pod naslovom **Rasno pitanje na američkom Jugu za vrijeme Rekonstrukcije** rezultat mogega vlastitog rada, da se temelji na mojim istraživanjima te da se oslanja na izvore i radove navedene u bilješkama i popisu literature. Ni jedan dio mogega rada nije napisan na nedopušten način, odnosno nije prepisan iz necitiranih radova i ne krši bilo čija autorska prava.

Izjavljujem da ni jedan dio ovoga rada nije iskorišten u kojem drugom radu pri bilo kojoj drugoj visokoškolskoj, znanstvenoj, obrazovnoj ili inoj ustanovi.

Sadržaj mogega rada u potpunosti odgovara sadržaju obranjenoga i nakon obrane uređenoga rada.

Zadar, 6. srpanj 2016.

Sadržaj

1. Uvod	4
2. <i>Black codes</i>	6
2.1. Black code Mississippija	7
2.2. Black code Sjeverne Karoline	18
2.3. Black code Louisiane	23
3. Prvi Ku Klux Klan	29
4. Radikalni republikanizam	37
4.1. <i>Civil Rights Acts</i>	38
4.2. Četnaesti i petnaesti amandmani Ustava	40
4.3. <i>Reconstruction Acts</i>	42
5. Zaključak	46
6. Popis priloga	51
a) Popis priloga iz poglavlja 2.1.	51
b) Popis priloga iz poglavlja 2.2.	56
c) Popis priloga iz poglavlja 2.3.	59
d) Popis priloga iz poglavlja 3.	61
e) Popis priloga iz poglavlja 4.1.	62
f) Popis priloga iz poglavlja 4.2.	63
g) Popis priloga iz poglavlja 4.3.	64
7. Popis primarnih izvora	67
8. Popis Internet izvora	68
9. Popis literature	69
Sažetak	71
Summary	72

1. Uvod

Rasno pitanje u Sjedinjenim Američkim Državama je jedno od najvažnijih unutarnjih pitanja američke vlade, pogotovo nakon nedavnih događaja uslijed kojih je na vidjelo izašlo više rasnih problema koji svoje korijene vuku iz doba ropstva. To rasno pitanje je nasljeđe prošlih burnih vremena, koji su ostavili duboke tragove u američkoj kulturi i koji se teško mogu riješiti bez shvaćanja uvjeta koji su doveli do tih problema. Čitajući različite sinteze američke povijesti primjetio sam da mnogi povjesničari uzimaju važne trenutke američke povijesti zdravo za gotovo, pa se tako često ističe Lincolnov *Proglas o emancipaciji* iz 1863. godine kao zakon kojim je crnačko stanovništvo postalo slobodno pri čemu autori zaboravljaju da je to bila ratna mjera te da je ropstvo ukinuto tek kada je 13. amandman postao dio Ustava. Događaji i zakoni koji su uslijedili nakon Lincolnovog proglasa, uključujući i 13. amandman, su većinom zanemareni u sintezama američke povijest, iako pridonose stvaranju potpune slike stvarnost koja je bila različita od one koja se često ističe.

Primarni cilj ovoga diplomskoga rada je objasniti kako se rasno pitanje razvijalo nakon Američkog građanskog rata pri čemu će rad biti ograničen s tri dimenzije, koje se mogu iščitati iz naslova. Prva dimenzija je politička, tj. rad će se fokusirati na rasno pitanje kao elementa političke sfere američkoga života. Pri tome je važno naglasiti da se u ovome kontekstu rasno pitanje odnosi samo na onaj dio pitanja koji se tiče američkog stanovništva crne rase, ne i ostalih rasa čiji je status činio rasno pitanje.¹ Druga dimenzija je geografska, jer će se rad baviti rasnim pitanjem na američkom Jugu, točnije u onim saveznom državama koje su kao članice Konfederacije bile poražene u ratu. Razlog ograničavanja rada samo na južne države je upravo njihov poraz u ratu uslijed kojeg su došle radikalne promjene, pa je tako u njima rasno pitanje bilo izraženije nego u sjevernim državama. Treća dimenzija je vremenska, pa će se tako u radu obraditi samo rasno pitanje tijekom perioda Rekonstrukcije, koje je trajalo od 1865. do 1877. godine. To je razdoblje tijekom kojeg je federalna vlada pokušala obnoviti državu nakon rata, ali to nije bilo moguće jer je postojao preveliki jaz između Sjevera i Juga.

Kao što je rad ograničen s tri dimenzije, tako je i podijeljen na tri dijela. U prvom dijelu, pod naslovom *Black codes*, analizirati će se zakoni za crnce doneseni u

¹ Danas je političko korektno za crnog građanina Sjedinjenih Američkih Država reći da je Afroamerikanac. No, s obzirom kako je termin Afroamerikanac nastao u drugoj polovici 20. stoljeća, i s obzirom da bijelci u Sjedinjenim Američkim Državama nemaju poseban termin za svoju (pod)rasu, tijekom rada ću se koristiti terminima *crnac* i *bijelac*. Isto tako, svi termini će biti u muškome rodu, osim ukoliko kontekst teksta ne zahtjeva drugačije.

Mississippiju, Sjevernoj Karolini i Louisiani te će se ti zakoni metodom komparativne analize usporediti s robovlasničkim zakonima² i Poveljom o pravima iz 1791. godine kako bi se pokazao koliki je napredak u pravima dobilo crnačko stanovništvo. Uz to će se analizom pisama, koje je sakupio Walter L. Fleming, objasniti duh vremena kako bi se spoznale okolnosti koje su dovele do donošenja black codes. U drugom dijelu, *prvi Ku Klux Klan*, dati će se kratki pregled Ku Klux Klana i njegova djelovanja tijekom perioda Rekonstrukcije. Kratki pregled će se dati na temelju triju sinteza povijesti prvog Ku Klux Klana povjesničara Stanleya Forda, Sare Bullard te J. C. Lestera i D. C. Wilsona.³ Treći dio rada, *radikalni republikanizam*, fokusirati će se na događanja u Washingtonu, ali samo ona koja su bila odgovor na stanje na Jugu. Pri tome će se analizirati zakoni doneseni u Kongresu i amandmani Ustava kojim je federalna vlada željela potvrditi pobjedu Unije u ratu. Radi preglednosti rada u glavnome tekstu će biti prikazani prijevodi zakona i ustavnih amandmana, dok će se njihov originalni prijepis prikazati u obliku priloga na kraju radu gdje će sukladno tome i biti referirani.

² Dva robovlasnička zakona koja će se analizirati su *Code Noir*, koji je vrijedio na teritoriju Louisiane i koji će se analizirati u sklopu poglavlja 2.3., i *Slave Codes of South Carolina*, koji će se analizirati u sklopu poglavlja 2.1. i 2.2. Iako su savezne države Mississippi i Sjeverna Karolina imale svoje robovlasničke zakone, razlozi zbog kojih sam odlučio koristiti robovlasnički zakon Južne Karoline jest njegova dostupnost i činjenica da su na temelju njega izrađeni robovlasnički zakoni navedenih saveznih država.

³ Sara Bullard, *Ku Klux Klan A History of Racism and Violence*, Montgomery: The Southern Poverty Law Center, 2011.; Stanley F. Ford, *Invisible Empire: the Story of the Ku Klux Klan (1866-1871)*, Boston: Houghton Mifflin Company, 1939.; J. C. Lester – D. L. Wilson, *Ku Klux Klan It's Origin, Growth and Disbandment*, New York: The Neale Publishing Company, 1905.

2. *Black codes*

Završetkom Američkog građanskog rata 9. travnja 1865. godine u Appomattox Court Houseu Sjedinjenje Američke Države ušle su u novo, ali još uvijek nemirno doba. Sjever je imao veliki problem u vidu demobilizacije dijela vojske i integracije ratnih veterana u civilni život, dok su takozvane *slave border states*⁴ zbog svoga položaja doživjele najveće materijalne štete u ratu. No, najveći problem Sjedinjenih Američkih Država je bio njezin južni dio. Dva glavna problema Juga koja se ističu su ono što je William Archibald Dunning nazvao problem egzistencije i problem civilne egzistencije. Problem civilne egzistencije se odnosio na problem formiranja poslijeratnih vlada sposobnih da provedu rekonstrukciju i ponište secesiju, dok se problem egzistencije odnosio na uspostavu suživota između bijelaca i crnaca.⁵ Najveća prepreka egzistenciji je bilo dugogodišnje nasljeđe robovlasničkog sustava, ali i sam mentalitet Južnjaka. U pismima nastalim nakon rata mnogi su Južnjaci upozoravali na taj problem, a sam mentalitet možda najbolje opisuje B. C. Truman:

*"...the negro occupies a middle ground between the human race and the animal..."*⁶

(...crnac se nalazi na evolucijskoj ljestvici između čovjeka i životinje...)

Dugogodišnje shvaćanje crnca kao naprednije životinje je nakon rata nasilno zamijenjeno shvaćanjem da je crnac ravnopravan bijelcu na evolucijskoj razini. To je moralo izazvati veliki šok među stanovnicima Juga, pogotovo kada se uzme u obzir da je upravo na toj "činjenici" počivalo njihovo nasljedstvo i tradicija. Ukoliko je njihov dotadašnji svijet počivao na laži, onda je njihov život vođen u velikoj zabludi. No, nije samo mentalitet Južnjaka utjecao na pitanje egzistencije, nego i sama abolicija robova. Danas se abolicija robova uzima zdravo za gotovo, ali je nekoliko političara nakon rata, među kojima i C. G. Memminger, primjetilo da Sjever nije u potpunosti definirao emancipaciju:

⁴ Slave border states su bile zajednički naziv za savezne države Delaware, Maryland, Kentucky i Missiori koje su tijekom rata vojno pomagale članice Konfederacije, ali koje nikada nisu proglasile secesiju od Unije zbog čega su rat formalno provele na njezinoj strani. One su dobile ime po tome što su bile pobornice robovlasničkog sustava te jer su se nalazile na granici između Konfederacije i Unije. Od 1863. godine nova slave border state je postala Zapadna Virginia koja se odvojila od Virginije, tada u sastavu Konfederacije. Prema: William Archibald Dunning, *Reconstruction Political and Economic 1865-1877*, *The American Nation: A History*, Vol. XXII, New York: Harper & Brothers Publishers, 1907., str. 7.

⁵ Ibid., str. 10.

⁶ *Documentary History of Reconstruction: Political, Military, Social, Religious, Educational & Industrial 1865 to the Present Time*, ur. Walter L. Fleming, Cleveland: The Arthur H. Clark Company, Vol. I, 1906., str. 82.

"...on the one side, political equality with the white race, and on the other, a simple recognition of personal liberty..."⁷

(...s jedne strane politička jednakost crnaca s bijelcima, a s druge samo priznavanje osobne slobode...)

U prilog njegove tvrdnje ide *Emancipation Proclamation* kojom su crnci dobili pravo novačenja u vojsku, dok se ostala prava ne spominju.⁸ Stoga se postavlja pitanje do koje je granice Sjever bio spreman ići u davanju prava crncima, ili su možda političari bili zadovoljni samo s ukidanjem robovlasničkog sustava. Ukoliko je ukidanje robovlasničkog sustava bio jedini cilj, onda se postavlja dodatno pitanje da li su u obzir uzeli posljedice koje bi proizašle iz abolicije. Stav političara Unije je možda nepoznat po tome pitanje, ali je poznato da je vojska Unije najviše utjecala na rješavanje problema egzistencije, jer je nakon rata zauzela dijelove teritorija Konfederacije. Dolazak vojske je iskoristio veliki broj oslobođenih robova, koji su napustili plantaže svojih bivših gospodara kako bi se povezali s vojskom. Oslobođeni robovi su pratili vojsku na njihovu pohodu, pa su tako živjeli u vojnim logorima te su osnivali naselja na vojnim putovima uz obalu rijeke Mississippi. S obzirom na novouspostavljeni odnos ti su crnci potpali pod nadzor vojske i Ministarstva financija, koji su zajedno donijeli odredbe kako bi se regulirala crnačka radna snaga.⁹ Na temelju tih odredbi vlasti Juga su donijele *black codes*, kojim je definiran položaj crnca u društvu te njegova prava.

2. 1. Black code Mississippija

Porazom u Američkom građanskom ratu bjelačka populacija savezne države Mississippi [nadalje u tekstu: Mississippi] je morala priznati da je njihov dotadašnji način života završen. Oni se s time nikako nisu mogli pomiriti, pa je odbijanje ratificiranja 13. amandmana¹⁰ bio njihov način iskazivanja nezadovoljstva prema ishodu

⁷ W. L. Fleming, 1906, str. 247.

⁸ *Emancipation Proclamation*, January 1, 1863; Presidential Proclamations, 1791-1991; Record Group 11; General Records of the United States Government; National Archives

⁹ W. L. Fleming, 1906, str. 77.; William R. Richter, *The A to Z of the Civil War and Reconstruction*, Plymouth: The Scarecrow Press, 2009., str. 65.

¹⁰ Mississippi je posljednja država koja je ratificirala 13. amandman. Nakon što je savezna vlada 16. ožujka 1995. godine izglasala prihvatanje 13. amandmana, Mississippi ga je formalno ratificirao tek 7. veljače 2013. godine, 148 godina nakon kraja Američkog građanskog rata. No, to nije značilo da je ropstvo bilo dopušteno u Missisippiju, jer kada amandman postane dio Ustava, koji je vrhovni zakon države, on vrijedi za cijelu državu uključujući i teritorij onih saveznih država koje ga nisu ratificirale. To je rezultat odredbe da amandman postaje dio Ustava tek kada ga ratificira 3/4 saveznih država.

prvog totalnog rata u povijesti.¹¹ No, dolazak vojske Unije i sve veći priljev oslobođenog crnačkog stanovništva prisilili su političare na reakciju. Mississippi je bila prva savezna država koja je donijela black code, koji se smatra najrigoroznijim od svih donesenih. Prilikom rasprava o samim zakonima bilo je mnogo pitanja: koja građanska prava dati crncima, koje im zabrane nametnuti, u kojoj mjeri pokušati održati robovlasnički sustav. Odgovor na ta pitanja po mišljenju političara bio je jednostavan: u što većoj mjeri vratiti predratno stanje. Kao rezultat, savezna vlada Mississippija je donijela četiri zakona: *An Act to Regulate the Relation of Master and Apprentice, as Relates to Freedmen, Free Negroes, and Mulattoes* (Zakon za regulaciju odnosa poslodavca i zaposlenika, koji se odnosi na oslobođenike, slobodne crnce i mulate) 22. studenog; *An Act to Amend Vagrant Laws of the State* (Zakon za izmjenu državnog zakona o skitnicama) 24. studenog; *An Act to Confer Civil Rights on Freedmen, and for other Purposes* (Zakon o prijenosu građanskih prava na oslobođenike, kao i za druge namjene) 25. studenog; i *An Act to Punish certain offences therein named, and for other Purposes* (Zakon za kažnjavanje navedenih prekršaja, kao i za druge namjene) 29. studenog 1865. godine.¹²

Trećim zakonom; Zakonom o prijenosu građanskih prava na oslobođenike, kao i za druge namjene; savezna vlada Mississippija je na oslobođenike, slobodne crnce i mulate prenijela dio građanskih prava koja su imali bijelci, ali su im istovremeno i zaniijekali dio građanskih prava koja su bijelci uživali. Najveći pomak za crnce se dogodio u pravosudnim pitanjima, gdje su dobili pravo tužiti i biti tuženi:

"Svi oslobođenici, slobodni crnci i mulati mogu tužiti i biti tuženi, voditi sudski spor i biti podložni sudskom sporu, na svim sudovima prava i pravde ove savezne države..."¹³

Kada se kaže tužiti i biti tuženi, tu se prvenstveno misli na podnošenje osobne tužbe, jer su crnci prije abolicije mogli biti procesuirani zbog počinjenja zločina ili zbog pretrpljene štete. No, zbog činjenice da je crnac tada bio osobno vlasništvo svoga gospodara, on nije mogao biti tužen izravno nego je bio tužen njegov gospodar. Njegov gospodar bi bio tužen i odgovoran za ponašanje "svoje imovine" te bi gospodar bio

¹¹ Teoretski gledano 13. amandman Ustava Sjedinjenih Američkih Država je 14. amandman usvojen od strane Kongresa. Tzv. originalni 13. amandman, koji je u Kongresu prihvaćen 1810. godine i kojim svaka osoba koja prihvati plemićku titulu od stranoga vladara gubi status građanina, je ratificiran od strane samo 12 saveznih država što nije bilo dovoljno da postane dio Ustava. Zbog toga je abolicija robova 13. amandman Ustava iako je 14. amandman usvojen po redu.

¹² *The Political History of the United States of America during the Period of Reconstruction*, ur. Edward McPherson, Washington D.C.: Philp & Solomons, 1871., str. 29-32.

kažnjavan novčanim kaznama, ali su robovi bili tjelesno kažnjavani ukoliko su počinili teške zločine.¹³ Na isti je način gospodar mogao tražiti odštetu i zadovoljštinu ukoliko netko napadne njegova roba. To je bio jedini način na koji su robovi mogli dobiti pravdu. Najveći problem davanja pravosudnih građanskih prava nije bio u dopuštenju tužbe ili protužbe, nego u davanju prava crncima da svjedoče:

"Osim slučajeva u kojima su oslobođenici, slobodni crnci i mulati sada po zakonu kompetentni svjedoci, oslobođenici, slobodni crnci ili mulati imaju pravo biti kompetentni svjedoci u građanskim parnicama, ako stranka ili stranke u sudskom sporu to zatraže, bilo tužitelj ili tužitelji, optuženik ili optuženici. Također u slučajevima gdje oslobođenici, slobodni crnci i mulati jesu ili su tužitelj ili tužitelji, optuženik ili optuženici. Oni će također biti kompetentni svjedoci u svim kaznenim slučajevima u kojoj je za napad na osobu ili oštećenje imovine oslobođenika, slobodnog crnca ili mulata optužena bijela osoba: pod uvjetom, da se u svim slučajevima svjedok ispita na javnom sudu; osim ako se ne ispituju pred velikom porotom, te će u svim slučajevima biti podložni pravilima i ispitivanju običajnog prava kako bi se utvrdila njihova kompetentnost i vjerodostojnost."¹⁴

Razlog zbog čega je pitanje svjedočenja bilo kontroverzno je strah od moguće odmazde nad bijelcima. O tome možda najbolje svjedoči pismo tadašnjeg guvernera Mississippija Benjamina Humphreysa, koji je u svome pismu *The Negro Problem in Mississippi*, upućenom zakonodavnom tijelu Mississippija, obrazložio svoje viđenje nastale situacije. On je podupirao ideju da crnci dobiju pravo na tužbu i biti tuženi, ali za njega je pitanje svjedočenja crnaca bilo problematično jer je to bilo pitanje zaštite naroda i države od zla koje se može izdići emancipacijom. Iako Benjamin Humphreys u pismu ne iznosi svoje stajalište oko toga pitanja, on je ipak istaknuo kako je pravo na svjedočenje bilo važno crncima, jer je to bio jedini način da zaštite sebe i svoju imovinu od zločina obiju rasa.¹⁴ Dok je guverner Mississippija bio suzdržan po tome pitanju, guverner savezne države Floride William Marvin je objavio svoje pismo pod naslovom *Reasons for Admitting Negro Testimony*. U njemu je on uklonio sve dvojbe oko pitanja

¹³ Vidi: The Statutes at Large of South Carolina (1840) *An Act for the Better ordering and Governing Negroes and other Slaves in this Province*, čl. VI. Columbia: A. S. Johnston, vol. 7, str. 399.

¹⁴ W. L. Fleming, 1906, str. 251-252.

odmazde te je postavio zanimljivu ideju. Po pitanju lažnoga svjedočenja William Marvin se pouzdao u američko pravosuđe i narod, jer je smatrao da crnci neće biti u mogućnosti lažno svjedočiti pred porotom, tj. da će porota moći zaključiti da crnac laže ukoliko se njegova verzija događaja ne poklapa sa svjedočanstvima ostalih svjedoka.¹⁵ Pri tome je zaboravio da se ostali svjedoci mogu urotiti sa ciljem davanja lažnih svjedočanstava kako bi postigli svoj cilj na štetu crncu. No, možda najzanimljiviji razlog zbog čega crncima treba dopustiti svjedočiti na sudu je taj što će onda crnci biti usredotočeni na obranu stečene slobode na sudu, pa neće biti ambiciozni prema političkim funkcijama zbog čega će savezne poslove voditi bijelci.¹⁶ Na kraju su crnci ipak dobili pravo na svjedočenje pred sudom, ne zbog toga što su bijelci bili uvjereni da neće biti odmazde, nego zbog toga što su to pravo dobili Šestim amandmanom Povelje o pravima, koju političari nisu mogli zanemariti:

"U svim kaznenim slučajevima, okrivljeni ima pravo na brzo i javno suđenje, pred nepristranom porotom savezne države i okruga gdje je počinjen zločin, koji su prethodno utvrđeni zakonom, ima pravo biti obaviješten o prirodi i razlogu svoje optužnice; suočiti se sa svjedocima protiv sebe; pozvati svjedoke koji će svjedočiti u njegovu korist, i imati pravo da mu u obrani pomaže odvjetnik."¹⁷

Povelja o pravima je kamen temeljac Sjedinjenih Američkih Država, jer na Povelji o pravima počivaju sva prava i slobode koje uživaju slobodni građani, a crnci su abolicijom upravo to i postali. Stoga se nameće pitanje zbog čega je postojao toliki otpor prema pitanju svjedočenja ukoliko je to bilo osnovno pravo svakog slobodnog građanina. Pri tome treba uzeti u obzir činjenicu da su crnci i prije imali pravo svjedočiti, ali u određenim granicama:

"U svrhu sprječavanja prikrivanja zločina i prekršaja koje su počinili robovi, te za uspješnije otkrivanje i privođenje robova zaslužnim kaznama, prethodno spomenuta vlast donosi odluku da ne samo da su dokazi svih slobodnih Indijanaca, bez prethodno položene zakletve, ali i dokazi svih robova, bez prethodno položene zakletve, dopušteni i priznaju se u svim

¹⁵ Ibid., str. 254.

¹⁶ Ibid., str. 254.

slučajevima, koji se vode za ili protiv drugog roba optuženog za bilo koje kazneno djelo..."^{a4}

"...prethodno spomenuta vlast donosi odluku da će dokazi svih slobodnih Indijanaca ili robova, bez prethodno položene zakletve, biti dopušteni te se priznaju u svim slučajevima protiv slobodnih crnaca, Indijanaca (slobodni Indijanaca u prijateljstvu s ovom vladom, osim iznimaka), mulata; i u svim slučajevima počinjenja zločina i kaznenih djela od strane slobodnih crnaca, Indijanaca (osim iznimaka prethodno spomenutih), ili mulata, moraju se procesuirati, čuti, iskušati, presuditi i odrediti od strane sudaca i zemljoposjednika..."^{a5}

Crnci, tj. u slučaju *Slave Codes of South Carolina* robovi, su prije abolicije imali pravo svjedočiti protiv drugih robova, Indijanaca, slobodnih crnaca i mulata, ali ne i protiv bijelaca. Sada kada se to pravo trebalo proširiti i na bijelce, preko noći su crnci postali nesposobni da svjedoče. To je najbolje opisao ranije spomenuti C. G. Memminger u svome pismu. On u svome pismu postavlja pitanje da li su crnci sposobni da posjeduju određena prava, jer zašto bi se nešto trebalo mijenjati ukoliko prijašnji zakoni potvrđuju da crnci nemaju ono što je potrebno da svjedoče protiv bijelaca.¹⁷ U tome je u pravu, jer prijašnji zakoni ne spominju sposobnosti potrebne da se posjeduju određena prava; ali ti su zakoni pisani u duhu shvaćanja crnca kao naprednije životinje, a ne ljudskog bića koje je slobodno i koje zaslužuje jednaka prava kao i bijelci.

Osim građanskih prava u pravosuđu crnci su dobili pravo na posjedovanje privatnog vlasništva:

"...mogu steći osobnu imovinu, i sudski tražiti dugovanja, porijeklom ili kupnjom, i mogu raspolagati istim na isti način i u istoj onoj mjeri u kojoj bijeli osobe mogu..."^{a6}

To je bilo u potpunoj suprotnosti s predratnim vremenima kada ne samo da nisu mogli posjedovati imovinu, nego su crnci bili imovina. No, već u nastavku članka posjedovanje imovine za crnce je bilo ograničeno:

"Odredbe ovog članka se neće tumačiti tako da bi bilo kojem oslobođeniku, slobodnom crncu ili mulatu dopustio najam ili zakup zemljišta ili stanova osim u integriranim gradovima ili

¹⁷ Ibid., str. 247.

mjestima, na kojima će integrirane vlasti zadržati kontrolu istih."^{a7}

Pravo na posjedovanje privatne imovine se odnosi samo na posjedovanje stvari, dok je posjedovanje ili unajmljivanje zemljišta ili kuće crncima dopušteno samo u integriranim mjestima. To ne bi predstavljalo problem kada bi tih integriranih mjesta bilo dovoljno da se svi crnci mogu naseliti u vlastiti prostor, ali o tome zakonodavci Mississippija nisu vodili brigu jer su ovim člankom vratili predratno stanje:

"...robu ili robovima nije dopušteno iznajmiti ili unajmiti kuću, sobu, trgovinu ili plantažu, na njegov ili njezin vlastiti račun, ili se dopustiti korištenje ili zauzeće od strane roba ili robova; i bilo koja osoba ili osobe koje će dopustiti najam kuće, sobe, trgovine ili plantaže, robu ili robovima, ili bilo kojoj slobodnoj osobi, da se okupira od strane roba ili robova, svaka takva osoba će morati platiti prijavljaču dvadeset funti tekućeg novca, koji se naplaćuju po Zakonu za suđenje malih i srednjih uzroka."^{a8}

Posljednje građansko pravo koje su crnci dobili je bilo pravo na brak:

"Svi oslobođenici, slobodni crnci i mulati se mogu vjenčati jedni s drugima, na isti način i pod istim propisima koji su predviđeni zakonom za bijele osoba: ako službenik zadužen za legalne dokumente vodi posebnu evidenciju o istom."^{a9}

Pravo na brak je jedino građansko pravo koje su crnci dobili, a da nema potvrdu u Povelji o pravima. Crnci prije nisu imali pravo na brak, barem u legalnoj formi, ali su gospodari dopuštali svojim robovima sklapanje bračnih zajednica. U kojoj su to mjeri dopuštali zbog toga što su priznavali crncima barem to pravo, a u kojoj mjeri da brojčano održe radnu snagu je nemoguće dokazati. Osim prava na sklapanje bračne zajednice zakonom su svi crnci koji su živjeli u zakonski nepotvrđenoj bračnoj zajednici postali muž i žena:

"Svi oslobođenici, slobodni crnci ili mulati koji su živjeli i još žive u divljem braku kao muž i žena će se po zakonu smatrati legalno vjenčanim..."^{a10}

Kod bračnih prava crncima su nametnute i određene zabrane, pa je tako crncima bilo strogo zabranjeno sklapanje bračne zajednice s pripadnicima bijele rase:

"...neće biti dopušteno bilo kojem oslobođeniku, slobodnom crncu ili mulatu sklapanje braka s bilo kojom bijelom osobom;

niti je dopušteno bilo kojoj (bijeloj) osobi sklopiti brak s oslobođenikom, slobodnim crncem ili mulatom; a svaka osoba koja će sklopiti takav brak će se smatrati počiniteljem krivičnog djela, a nakon proglašenja krivim će biti zatvoren u državnoj kaznionici cijeli život; te će se takve (bije)le osobe smatrati oslobođenima, slobodnim crncima i mulatima koji imaju čistu crnačku krvu..."^{a11}

Iako se predviđaju strašne kazne, ono što je zanimljivo jest činjenica da zakonom nije zabranjena ljubavna veza između pripadnika crne i bijele rase, nego samo njihov brak. No, u praksi se nikakvi oblik ljubavne veze između pripadnika dviju rasa nije tolerirao. Stoga se postavlja pitanje ako se nikakve međurasne veze, prije i nakon abolicije, nisu priznavala zbog čega se u zakonima spominju mulati. Mulat, kao potomak jednog pripadnika bijele rase i jednog pripadnika crne rase, zbog zabrane međurasnog braka u teoriji i zabrane međurasne veze u praksi, ne bi mogao postojati. No, kao što i sam zakon potvrđuje mulati su postojali te su vjerojatno zakonodavci Mississippija donijeli ovu odredbu kako bi osigurali čistoću svoje rase.

Najveći problem američkog Juga nakon rata je bilo preplavljanje tržišta rada novom radnom snagom, koja je bila jeftinija i uvježbanija od bjelačke. Zbog toga je u zakonu definirano zaposlenje crnaca:

"Svi ugovori za rad izrađeni za oslobođenike, slobodne crnce i mulate za period duži od jednoga mjeseca moraju biti u pisanom obliku, i duplicirani, ovjereni i pročitani od strane gradskog ili okružnog činovnika oslobođeniku, slobodnom crncu ili mulatu s kojim se sklapa radni odnos, ili od strane dvije neutralne bijele osobe u okrugu u kojem se obavlja rad, od kojih svaka stranka ima jednog: te će se sklopljeni ugovori smatrati cjelokupnim ugovorom, a ako radnik napusti službu poslodavca prije isteka ugovorom dogovorenog vremenog roka, bez opravdanog razloga, zaposlenik će izgubiti svoje plaće za tu godinu do trenutka prestanka."^{a12}

Ovaj članak je štitio prava crnaca, jer je bilo nemoguće da crnac sklopi nepovoljan ugovor s budućim poslodavcem. No, u kojoj god mjeri članak štitio prava crnaca, u istoj mjeri ih i ograničava. Crnac je sklapao ugovor s poslodavcem na određeni vremenski period, ali crnac nije mogao napustiti svoj posao bez valjanog razloga. Iako članak ne

određuje kriterije za valjani otkaz, u praksi je o tome odlučivao poslodavac kojemu nije bilo u interesu izgubiti radnika.

Upravo je u pitanjima zaposlenja u najvećoj mjeri vraćeno predratno robovlasničko stanje. Crnci su morali potpisati ugovore prilikom zaposlenja te se iz njih nisu mogli izvući prije kraja dogovorenog perioda, osim u slučaju valjanog razloga o kojemu odlučuje njihov poslodavac. Ono što je ozakonjeno 1865. godine u Missisippiju je danas jedan od glavnih elemenata modernog ropstva.¹⁸ Nadalje, prvim donesenim zakonom; Zakonom za regulaciju odnosa poslodavca i zaposlenika, koji se odnosi na oslobođenike, slobodne crnce i mulate; robovlasnički obrazac je vraćen vezivanjem crnaca zaposlenika za bijelca poslodavca:

"...svi oslobođenici, slobodni crnci i mulati, mlađi od osamnaest godina, u svojim okruzima ili oblastima, koji su siročad ili čiji roditelj ili roditelji nemaju sredstva ili odbijaju skrbiti i uzdržavati navedenog maloljetnika; tada će biti dužnost suda da naredi službeniku navedenog suda da prema odredbama suda preda navedenog maloljetnika kao zaposlenika kompetentnoj i odgovornoj osobi, koji će brinuti o navedenom maloljetniku: Pod uvjetom, da bivši vlasnik ili vlasnica navedenog maloljetnika ima prednost, po mišljenju suda, da se proglasi odgovornom osoba za maloljetnika."¹³

Svi maloljetni crnci bez zakonskog staratelja su predani bijelcima kao šegrti, pri čemu su njihovi bivši gospodari imali "pravo prvokupa". Ukoliko bivši gospodar nije mogao primiti svoga bivšega roba, onda bi se maloljetnik nudio ostalim bijelcima kao na tržnicama robova pri čemu su bijelci morali ispunjavati samo osnovne uvjete:

"...poslodavac će opskrbiti navedenog maloljetnika s dovoljno hrane i odjeće; postupati će s njim humano; u slučaju bolesti će osigurati njegovo liječenje; te će se pobrinuti da nauči čitati i pisati..."¹⁴

Ukoliko se iz članka izbaci dio o humanom postupanju prema maloljetnicima i obveza da ih se nauči čitati i pisati, dobije se praksa robovlasničkog sustava. Robovima se tada davalo dovoljno hrane i odjeće da mogu raditi te ih se liječilo kako bi ih se moglo

¹⁸ Nemogućnost odabira poslodavca i nemogućnost napuštanja službe, tj. prisilni rad, su elementi modernog ropstva. Prema: What is Modern Slavery?, *U.S. Department of State* - <http://www.state.gov/j/tip/what/> (3. listopada 2015. godine)

nastaviti iskorištavati. Prema njima se postupalo na krajnje nehumane načine, a učiti ih čitati i pisati nije bilo od koristi njihovim gospodarima. Na taj način je zakon štitio šegrta, ali je isto tako zakon štitio poslodavca od gubitka radne snage:

"Ako zaposlenik napusti posao svoga gospodara ili gospodarice, bez njegove ili njezine suglasnosti, gospodar ili gospodarica mogu progoniti i zarobiti zaposlenika, te dovesti njega ili nju pred bilo koji sud u okrugu..."¹⁵

Iako zakon vraća predratno stanje vezivanjem crnca uz bijelca, ne treba zaboraviti da crnci nisu imali svoje obrte u kojima su mogli zapošljavati druge crnce. Ovaj zakon je stoga ozakonio ono što je u praksi postojalo i što je u praksi jedino i bilo moguće za slobodnog crnca: zaposliti se kod bijelca.

Drugi zakon; Zakon za izmjenu državnog zakona o skitnicama; zakonodavci Mississippija su donijeli kako bi kontrolirali kretanje crnaca. To je bio rezultat fenomena koji je zahvatio sve članice Konfederacije, a kojega povjesničari još uvijek nisu uspjeli objasniti. Nakon Američkog građanskog rata dio robova je ostao na plantažama svojih bivših gospodara, o čemu svjedoče pisma koja je sakupio Walter Fleming.¹⁹ No, većina robova je ipak napustila svoj dotadašnji život te su se novooslobođeni crnci kretali od grada do grada, nezainteresirani za posao što je utjecalo na sporost konsolidiranja gospodarskoga sustava.²⁰ Zbog toga su zakonodavci Mississippija donijeli čak tri članka u kojima redefiniraju status skitnice:

"Svi odmetnici i skitnice, nezaposlene i razasute osobe, prosjaci, žongleri, ili osobe koje prakticiraju nezakonite igre ili predstave, prebjezi, česti pijanci, česti šetači po noći, sitni kradljivci, razvratnici, bludnici, ili pohotne osobe, u govoru ili ponašanju, česti pogrđivači i svađalice, osobe koje zanemaruju njihov poziv ili zaposlenje, traćeći ono što zarade, ili ne osiguraju potporu sebe ili svoje obitelji, ili uzdržavane, i sve ostale nezaposlene i neuredne osobe, uključujući i one koji zanemaruju zakonito poslovanje, uobičajeno trate svoje vrijeme obilaskom kuća na lošem glasu, kockarnice, ili barove, smatrati će se skitnicom..."¹⁶

¹⁹ Jedno takvo pismo je *Free as Birds* V. V. Clayton (vidi str. 73.)

²⁰ James B. Browning, The North Carolina Black Code, *The Journal of Negro History*, Lancaster: The New Era Printing Company, Vol. 15, No. 4 (Oct., 1930), str. 466.

"Svi oslobođenici, slobodni crnci i mulati u ovoj državi, u dobi od osamnaest godina ili više, koji drugog ponedjeljka u siječnju 1866. godine, ili nakon toga, nemaju zakonito zaposlenja ili posao, ili se nezakonito okupljaju, bilo po dan ili po noći... će se smatrati skitnicama..."^{a17}

"Ako oslobođenik, slobodni crnac ili mulat neuspiju ili odbiju platiti porez obračunat prema odredbama šestoga članka ovog zakona, to će se smatrati *prima facie* dokazom o skitnji..."^{a18}

Dok se prvi članak odnosi na sve rase te je ujedno i ostavština prethodnog zakona o skitnicama, druga dva članka jasno ističu da su skitnice svi oni crnci koji nisu zaposleni od strane bijelca i koji ne plaćaju porez, tj. svi oni koji se nisu uklopili u novu-staru robovlasničku strukturu. No, crnci su u svojim lutanjima od grada do grada često imali pratnju bijelaca, koji su isto bili nezainteresirani za rad kojega su prije obavljali crnci.²¹ Zbog toga je donesena zabrana kojom se želio spriječiti bilo kakvi oblik druženja između pripadnika bijele rase s pripadnicima crne rase:

"...svi bijele osobe koji se svojevolumno okupljaju s oslobođenicima, slobodnim crncima ili mulatima, ili se obično povezuje s oslobođenicima, slobodnim crncima ili mulatima, po uvjetima jednakosti, ili žive u preljubu ili bludu sa oslobođenim ženama, oslobođenim crkinjama ili mulatkinjama, smatrat će se skitnica, a nakon proglašenja krivim kazniti će se novčanom kaznom u iznos koja ne smije prelaziti, u slučaju oslobođenika, slobodnog crnca ili mulata, pedeset dolara, a u slučaju bijelca dvjesto dolara, i zatvorskom kaznom prema odluci suda, ne većom od deset dana za slobodnog crnca, te ne većom kaznom od šest mjeseci za bijelca..."^{a19}

Iako se ovim člankom zabranjuje druženje crnaca s bijelcima, članak je ipak više umjeren protiv bijelaca nego crnaca. To je vidljivo iz propisanih kazni, koji u slučaju novčane kazne propisuju četiri puta veću maksimalnu kaznu za bijelce, a u slučaju zatvorske kazne i do osamnaest puta veću maksimalnu kaznu za bijelce. To je u startu trebalo obeshrabriti bijelce od pomisli na druženje sa crncima, ali je člankom prekršen Prvi amandman:

²¹ J. B. Browning, 1930, str. 466.

"Kongres²² ne smije donijeti nikakav zakon koji se odnosi na uspostavljanje religije, ili zabranjivanje njezinog slobodnog prakticiranja; ili kojim se uskraćuje sloboda govora ili tiska; ili pravo građana na mirno okupljanje..."^{a20}

S obzirom da se zabrana druženja i kretanja smatrala kršenjem odredbi Ustava, zakonodavci Mississippija su pronašli rupu u zakonu kojim su omogućili donošenje ovoga članka. Definiranjem skitnica kao prosjaka, pijanaca, razvratnika, kradljivaca, svađalica, tj. ljudima koji remete javni red i mir,²³ a s obzirom savezna vlada ima pravo spriječiti nemirna okupljanja, zakon ne krši Povelju o pravima.

Posljednjim zakonom; Zakonom za kažnjavanje navedenih prekršaja, kao i za druge namjene; u najvećoj mjeri je vraćeno predratno, robovlasničko uređenje Mississippija. Kazneni zakon iz studenog 1865. godine se sastojao od samo pet članaka te su njime nametnute mnoge zabrane za crnce:

"Prema odluci zakonodavnog tijela savezne države Mississipi, oslobođenima, slobodnim crncima i mulatima, koji nisu u vojnoj službi Sjedinjenih Američkih Država i koji nemaju dozvolu policije svoga okruga, je zabranjeno nositi vatreno oružje, streljivo, Dirk ili Bowie nož; a nakon osude za nošenje istih na okružnom sudu, kazniti će se novčanom kaznom u maksimalnom iznosu od deset dolara te će morati snositi troškove postupka, dok će oružje i streljivo biti zaplijenjeno..."^{a21}

Prvim člankom je zabranjeno posjedovanje i nošenje oružja, čime je direktno prekršen Drugi amandman Povelje o pravima:

"Prava dobro organizirane Narodne vojske, nužne za sigurnost slobodnih Sjedinjenih Američkih Država, kao i pravo građana da posjeduju i nose oružje, neće biti narušena."^{a22}

Drugi amandman Povelje o pravima svim građanima omogućuje posjedovanje i nošenje oružja, ali je njegovo kršenje posljedica situacije na Jugu. O tome svjedoči jedan od rijetkih crnačkih političara s američkog Juga John Wallace, koji je u svome pismu *A Negro's View of the Black Codes* iz 1885. godine istaknuo da je kršenje 2. amandmana dopušteno kako bi se umirilo bjelačko stanovništvo. Osim ranije spomenutog straha od

²² Ovdje se ne misli samo na Kongres nego na svako federalno i savezno zakonodavno tijelo.

²³ Vidi za primjer: California Penal Code § 647.

odmazde na sudu, postojao je strah i od klasične fizičke osvete. Zbog toga je zabrana posjedovanja oružja bio preduvjet da se crnce onemogući u počinjenju kriminala.²⁴ No, iako je to možda bio formalni razlog, pravi razlog je bila robovlasnička tradicija:

"Neka bude dalje naređeno od navedenog autoriteta, da neće biti dopušteno robovima, osim u nadležnosti bijele osobe, nositi ili koristiti vatreno oružje, ili bilo koju drugu vrstu napadačkog oružja, osim u slučajevima kada takav crnac ili rob ima pisanu dozvolu od svoga gospodara, gospodarice ili nadglednika za lov i ubijanje lovine, stoke, štetnih ptica ili zvijeri..."²³

Zabrana nošenja oružja za robova je zamijenjena zabranom nošenja oružja za crnce, ali s obzirom da se strah od osvete pokazao neopravdanim, policajci su počeli tolerirati nošenje oružja od strane crnaca, jer su crnci imali pravo na lov.²⁵ Zabrana nošenja oružja je bio tek početak vraćanju robovlasničkom sustavu, koji je vrhunac doživio četvrtim člankom Zakona:

"Neka bude dalje naređeno, da se svi aktivni krivični i kazneni zakoni ove savezne države koji definiraju prekršaje i propisuju kazne za zločine i prekršaje robova, slobodnih crnaca i mulata, ponovno aktiviraju i proširuju na oslobođenike, slobodne crnce i mulate, osim ukoliko vođenje sudskog postupka i kazne nisu promijenjene ili izmijenjene ovim zakonom."²⁴

Ovaj članak u najboljoj mjeri govori u kojoj su mjeri zakonodavci Mississippija nakon Američkog građanskog rata uspjeli vratiti ono što je samim ratom uništeno. Kazne, i zabrane, koje su u starom sustavu vrijedile za robove, u novom vrijede za crnce, tj. za one koji su prije bili robovi. Nove kazne, i zabrane, su donesene samo u onim pitanjima koja prije nisu vrijedila za crnce, kao što su pitanja braka i slobodnog zaposlenja.

2. 2. Black code Sjeverne Karoline

Zakonodavno tijelo savezne države Sjeverne Karoline [nadalje u tekstu: Sjeverna Karolina] je donijelo black code, punim nazivom *An Act Concerning Negroes and Persons of Color or of Mixed Blood* (Zakon za crnce, obojene osobe i osobe miješane krvi), 10. ožujka 1866. godine. Donošenje zakona je kasnilo, u odnosu na Mississippi, zbog problema crnaca i njihova statusa još za vrijeme robovlasničkog sustava. Tada su

²⁴ W. L. Fleming, 1906, str. 271-272.

²⁵ Ibid., str. 272.

postojale tri "vrste" crnaca: robovi, koji su radili na plantažama; crnci koji nisu bili ni robovi ni slobodni te su isto radili na plantažama; i slobodni crnci, koji su uživali određena građanska prava kao što su pravo na posjedovanje određene imovine, pravo na *habeus corpus* i pravo na suđenje pred porotom. Oni su imali ta prava, jer je slobodnih crnaca bilo veoma malo te sa svojim pravima nisu ugrožavali primat bijelaca.²⁶ No, nakon rata broj slobodnih crnaca je naglo porastao, pa se javilo pitanja trebaju li i oni dobiti ista prava kao i slobodni crnci prije abolicije. Pri tome su zakonodavci morali paziti da zadovolje sve uključene strane: crnce koji su tražili prava, bijelce koji nisu željeli velike promjene, pobornike abolicije koji su tražili velike promjene i federalnu vladu čija je vojska bila prisutna. Na kraju su zakonodavci, pod pritiskom zemljoposjednika čije su plantaže polagano propadale,²⁷ donijeli zakon kojim su definirali prava i zabrane za crnce.

Black code Sjeverne Karoline se sastoji od ukupno 19 članaka te je jedan od rijetkih zakona koji daje zakonsku definiciju crnca:

"Prema odluci Glavne skupštine savezne države Sjeverne Karoline . . . crnci i njihovi potomci, čak i ukoliko je jedan predak u svakoj od prethodne četiri generacije bijelac, smatraju se obojenim osobama."²⁸

Ovaj članak je ozakonio jedno od nastarije poznatih rasnih pravila – *one drop rule* (pravilo jedne kapi krvi). Prema pravilu jedne kapi krvi crnac je svaka osoba kojoj je minimalno jedan predak bio crnac, bez obzira u kojoj se generaciji taj predak nalazio.²⁸ Ovim člankom su zakonodavci Sjeverne Karoline izveli obrat toga pravila, jer ukoliko crnac ima kap bjelačke krvi on nije bijelac. To je u praksi otvorili mnogo prostora za manipulacijom, jer se članak mogao interpretirati na način da ukoliko osoba ima samo jednog crnca pretka unutar posljednje četiri generacije ta osoba je zakonski crnac, a crnci nisu imali mnoga prava. Kako tada nije bilo modernih tehnologija koje bi mogle objasniti nečije podrijetlo te kako se nisu vodili detaljni zapisi, čistokrvni bijelci su mogli biti proglašavani crncima. U kojoj se mjeri zakon zloupotrebljavao u ovoj mjeri je nemoguće otkriti, ali je u ljudskoj prirodi da se na sve moguće načine postigne cilj. Ukoliko im je ovaj članak omogućavao postizanje cilja zašto ga ne iskoristiti.

²⁶ J. B. Browning, 1930, str. 461., 463.

²⁷ Ibid., str. 463.

²⁸ David A. Hollinger, The One Drop Rule & the One Hate Rule, *Daedalus*, Cambridge: MIT Press, Vol. 134, No. 1 (Winter, 2005), str. 18.

Kao što je ranije spomenuto u Sjevernoj Karolini su postojale tri "vrste" crnaca, koje su zakonodavci ipak odlučili zakonski izjednačiti:

"Sve obojene osobe koje su sada stanovnici ove savezne države imaju pravo na iste povlastice i podliježu istim teretima i teškoćama koja su po zakonima države dodijeljena ili pridana slobodnim obojenim osobama, koja su to postale prije odluke o emancipaciji, osim što se ista prava mogu mijenjati zakonom."^{b2}

Prava koja su imali slobodni crnci, kao što su pravo na posjedovanje određene imovine i pravo na *habeus corpus*, su sada prenese i na sve ostale crnce. No, najvažnije pravo je bilo ono pravosudno:

"Obojene osobe imaju pravo na sve povlastice kao i bijele osobe u vidu progona, obrane, nastavljanja, uklanjanja i prijenosa sudskih parnica i pravde; i u vidu suđenja pred porotom te svih povlastica koje suđenje pred porotom donosi. U svim postupcima pravde za ili protiv njih, njihovo svjedočanstvo ima istu snagu i efekt u svakom pogledu kao i svjedočenje bijelaca."^{b3}

Pravo na tužbu, i biti tužen, je bilo veoma važno zbog raspada robovlasničkog sustava. U robovlasničkom sustavu robovi su bili zaštićeni preko svoga gospodara, ali u slobodnom svijetu oni nemaju gospodara a samim time i zaštitu. Pravom na tužbu crnci su dobili pravo da zaštite sebe i svoju imovinu, ali je to pravo umanjeno odredbama za svjedočenje:

"Obojene osobe koje se smatraju kompetentnima imaju pravo iznositi dokaze u svim slučajevima zakona i pravde, gdje se prava i imovina obojenih osoba preispituju, i gdje će se donijeti presuda suda; u molbama državi gdje je obojena osoba osuđena za nasilje, prijevaru ili nanošenje ozljeda. U svim ostalim građanskim i kaznenim slučajevima njihovo svjedočenje će se smatrati nedopustivim na sudu, osim ukoliko stranke slučaja ne daju svoje dopuštenje."^{b4}

Kao u slučaju Mississippija, i u Sjevernoj Karolini pitanje svjedočanstva je bilo kontroverzno. Kako bi se to pitanje riješilo oformljena je i posebna komisija koja je svoj izvještaj nazvala *Negro testimony in North Carolina*. U izvještaju je komisija zatražila da se crncima daju sva pravosudna prava te ističu i dva glavna razloga zbog čega treba

dopustiti crncima da svjedoče. Prvi razlog je pitanje zaštite koju su crnci izgubili odlaskom od bivšega gospodara, pa je sada crnac postao laka meta za napade od kojih se ne bi mogao obraniti u stvarnosti i na sudu. Drugi razlog je bio potreba da se zaštiti privatno vlasništvo crnaca, jer ukoliko crnac ne može zadovoljiti svoju pravdu preko suda onda će to morati tražiti kroz nasilje.²⁹ Crnci su na kraju dobili pravo na svjedočenje, ali samo u slučajevima gdje su oni tuženi ili tužitelj. No, ostavljena im je mogućnost da svjedoče u drugim slučajevima ukoliko se stranke u sporu slože oko toga. Nadalje, po pitanju kažnjavanja crnac je izjednačen s bijelcima:

"Kazneni zakoni države koji se odnose na bijelce se ovim zakonom proširuju na obojene osobe, ako to nije drugačije određeno ovim zakonom, i kada budu osuđeni za bilo koje kazneno djelo, biti će kažnjeni na isti način na koji bi bili kažnjeni bijelci osim ukoliko drugačija kazna nije propisana ili dozvoljena ovim zakonom..."^{b5}

Black code Sjeverne Karoline ne sadrži mnogo drugačijih kazni, štoviše postojala je samo jedna kazna koja je vrijedila samo za crnce:

"Svaka obojena osoba koja će biti osuđena na napad s ciljem počinjenja silovanja bjelkinje, će biti osuđena na smrt."^{b6}

Ovdje se riječ silovanja treba staviti u navodnike, jer je praksa bila da se svaki spolni odnos crnca s bjelkinjom klasificira kao silovanje bez obzira na suglasnost bjelkinje za spolni odnos. Ovakva je praksa vrijedila u svim saveznom državama, uključujući i one na Sjeveru, te se u mnogim dijelovima Sjedinjenih Američkih Država zadržala i do danas. No, zbog nedostatka podataka nije poznato nad koliko je crnaca smrtna kazna provedena zbog silovanja i navodnog silovanja. Ovaj članak zakona se može promatrati i kao zabrana odnosa između bijelaca i crnaca, vjerojatno kako bi se spriječio (međurasni) brak na koji su crnci sada imali pravo:

"U svim slučajevima u kojima muškarci i žene, od kojih su jedno ili oboje bili robovi a sada su emancipirani, žive zajedno kao muž i žena, smatrati će se zakonski vjenčanim kao muškarac i žena od trenutka sklapanja zajednice, iako nisu sklopili brak prema zakonu. Svi oni čiji je suživot ovim zakonom ratificiran kao bračna zajednica će morati otići pred sudskog činovnika i

²⁹ W. L. Fleming, 1906, str. 260-261.

lokalni sud okruga u kojem žive, gdje će priznati takav suživot i trenutak njegova početka, nakon čega će ih činovnik upisati u posebnu bračnu knjigu za ovakve slučajeve..."^{b7}

Stanje u Sjevernoj Karolini je bilo slično stanju u Missisippiju. Crnci prije nisu imali pravo na zakonsko sklapanje braka, ali su im gospodari to dopuštali kako bi osigurali opstanak svoje radne snage. No, za razliku od Missisippija zakonodavci savezne države Sjeverne Karoline nisu donijeli poseban članak o bračnoj segregaciji, pa je za tu svrhu vjerojatno trebala poslužiti smrtna kazna za "silovanje".

Sjeverna Karolina je kao i Mississippi željela u što većoj mjeri vratiti srušeni robovlasnički sustav. Dok su odluke u pravosuđu i braku bile rezultat popuštanja prema federalnoj vladi, robovlasnički sustav je vraćen u vidu zakonskih odredbi za zapošljavanje:

"U svim slučajevima šegrtovanja obojene osobe, pod poglavljem pet (5) izmijenjenog zakona, poslodavac mu je dužan dati iste dužnosti kao i bijelcima . . . [riječ bijelac se mora izbrisati iz zakona]: pod pretpostavkom, da tijekom obvezivanja šegrta crnca, bivši gospodar takvog šegrta, kada se smatra prikladnim osobama od strane suda, ima pravo obvezati takvog šegrta za sebe, zbog prednosti u odnosu na druge osobe."^{b8}

Crnac je zaposlenje mogao dobiti jedino kod bijelca, kojega je sud smatrao sposobnim da obrazuje crnca. Pri tome je njegov bivši gospodar imao prednost pri zapošljavanju crnca, a ukoliko se ne pokaže sposobnim ili se odbije brinuti za crnca tek se onda crnac mogao ponuditi ostalim bijelcima. Iako je člankom uspostavljen robovlasnički odnos, došlo je do napretka jer je crnac šegrt izjednačen s bijelcem šegrtom u vidu dužnosti, a usto se iz zakona za šegrtovanje morala izbrisati riječ bijelac jer zakon od sada vrijedi za sve. Ne samo da je crnac šegrt dobio bolji položaj, nego je i njegov poslodavac morao zadovoljiti niz odredbi:

"...gospodar ili gospodarica mora osigurati šegrtu prehranu, odjeću, smještaj te pogodne i potrebne pogodnosti; a takav šegrt će se naučiti čitati i pisati te osnovama aritmetike; a po isteku svoga šegrtovanja će morati svakome šegrtu platiti šest dolara i snabdjeti ga s novim odijelom, i novom Biblijom; a ukoliko se nakon žalbe podnesene na lokalnim sudovima pokaže da se šegrt loše poučavao, ili ga se nije poučavalo trgovini, profesiji i poslu

na koji se obvezao, ili da šegrt nije poučavan čitanju, pisanju i aritmetici kao što je navedeno, sud može ukinuti njegovu obvezu i obvezati ga za drugu prikladnu osobu."^{b9}

Ova odredba je veoma slična onoj Mississippija, ali je Sjeverna Karolina definirala kada šegrt³⁰ može otići od svoga poslodavca prije isteka svoga ugovora. Iako ne može dati otkaz, šegrt se može prebaciti kod drugoga poslodavca ukoliko se na sudu dokaže da njegov poslodavac ne ispunjava svoje obveze. Tako je šegrt mogao osigurati sigurnost na svome radnome mjesto, no to nije značilo da šegrt može napustiti svoga poslodavca prije odluke suda:

"...ako bilo koji šegrt, bez obzira na boju njegove kože, čiji je poslodavac poštovao svoje obveze i koji je školovao šegrta najmanje dvanaest mjeseci, nakon napunjenja 18. godine napusti svoju službu prije isteka dogovorenog šegrtovanja, svaki takav šegrt će morati platiti zadovoljštinu poslodavcu zbog nastalog gubitka..."^{b10}

Vraćanje robovlasničkog sustava u vidu strogih odredbi za zapošljavanje postavlja pitanje u kojoj su mjeri takve odredbe kršile 13. amandman, koji je Sjeverna Karolina ratificirala 4. prosinca 1865. godine. Pri tome treba voditi brigu o dvije odredbe zakona. Prva odredba je jednakost bijelaca i crnaca kao šegrta, pa se teško može govoriti o kršenju 13. amandmana. No, druga odredba je da crnac mora biti zaposlen od strane bijelca pri čemu njegov bivši gospodar ima prednost. Usto je sud određivao poslodavca, pa crnac nije imao pravo birati svoje zaposlenje kao što ga nije mogao birati ni u robovlasničkom sustavu.

2. 3. Black code Louisiane

Savezna država Louisiana [nadalje u tekstu: Louisiana] se od ostalih američkih saveznih država razlikuje po svome unutrašnjem uređenju i svojoj robovlasničkoj tradiciji. Po svojoj robovlasničkoj tradiciji Louisiana se može smatrati *melting potom* ranog novog vijeka. Kao francuska kolonija³¹ Louisiana je 1724. godine dobila

³⁰ Revised Code of North Carolina, koji je usvojen 1855. godine, u pitanju šegrtovanja se odnosio samo na bijelce. Kada su crnci deset godina kasnije dobili slobodu, pravo koje su uživali bijeli šegrti proširilo se i na crnce. Zbog toga je odlučeno da se iz Revised Code of North Carolina izbriše riječ bijelac iz svih članaka koji se odnose na šegrtovanje.

³¹ Ovdje se ne misli na današnju američku saveznu državu Louisianu, nego na francusku koloniju Nova Francuska koja se zvala Louisiana. Nova Francuska je 1803. godine obuhvaćala dijelove teritorija današnjih 15 američkih saveznih država i dviju kanadskih provincija.

robovlasnički zakonik *Code Noir*, koji je nastao po uzoru na zakone španjolskih karipskih kolonija s kraja 17. stoljeća. *Code Noir* je ostao na snazi i nakon što je Španjolska mirom u Fontainebleau 1762. godine dobila Louisianu, ali su ga u praksi Španjolci prilagodili svojim željama.³² Kada je 1800. godine mirom u San Ildefonsou Francuska dobila natrag Louisianu, španjolska praksa je zadržana.³³ *Code Noir* je zadržan i nakon kupnje Louisiane od strane Sjedinjenih Američkih Država 1803. godine, ali su zakonodavci Louisiane, koja je postala savezna država 1812. godine, pokušali nekoliko puta promijeniti zakonik. Najdalje što su otišli je bilo ozakonjenje robovlasničkog odnosa u sklopu *Civil Code of the State of Louisiana* 1824. godine. S obzirom da tim činom nisu donesene odredbe o postupanju i pravima robovima, *Code Noir* je ostao na snazi. *Code Noir* je ostao na snazi i zbog toga što je on poslužio kao primjer prilikom izrade *Slave Codes of South Carolina*, pa bi sve promjene koje bi se uvele bile minimalne. Upravo se zbog sličnosti robovlasničke strukture Louisiana brzo integrirala u gospodarstvo Sjedinjenih Američkih Država. Najveća razlika između Louisiane i ostalih američkih saveznih država je bila, i još uvijek jest, u teritorijalnoj organizaciji. Tako se Louisiana pod francuskom upravom dijelila na župe (parish), dok su se američke savezne države dijelile na okruge (county).³⁴ Nakon što su Sjedinjene Američke Države otkupile Louisianu podjela na župe je zadržana, a upravo je takva podjela utjecala na doneseni black code. Black code Louisiane nije zakon donesen na razini savezne države, nego je to zakon donesen na razini župe, točnije župe St. Landry. Krajem 1865. godine donesen je *Police Regulations of Saint Landry, Louisiana (1865)* koji je vrijedio samo na području navedene župe, ali su zakon vrlo brzo preuzele i ostale župe, zbog čega se smatra da je zakon župe St. Landry zakon Louisiane. No, veliki problem leži u samome zakonu, koji ima samo 16 članaka te koji se teško može nazvati zakonom. To je bila lista zabrana i ograničenja koja je narušavala ustavna prava crnaca.

Zakonom su prekršeni Prvi i Drugi amandmani Povelje o pravima, pri čemu Prvi amandman četiri puta:

³² F. Todd Smith, A Native Responce to the Transfer of Louisiana: The Red River Caddos and Spain, 1762-1803, *Louisiana History: The Journal of the Louisiana Historical Association*, Baton Rouge: Louisiana Historical Association, Vol. 37, No. 2 (Spring, 1996), str. 163.

³³ Ronald D. Smith, Napoleon and Louisiana: Failure of the Proposed Expedition to Occupy and Defend Louisiana, 1801-1803, *Louisiana History: The Journal of the Louisiana Historical Association*, Baton Rouge: Louisiana Historical Association, Vol. 12, No. 1 (Winter, 1971), str. 21.

³⁴ Iako bi se u izravnom prijevodu na hrvatski jezik i parish i county mogli prevesti kao župa, zbog njihova načina uređenja u Sjedinjenim Američkim Državama pravilno je parish prevoditi kao župa, a county kao okrug. Ovdje treba zanemariti činjenicu da je Aljaska jedina druga američka savezne država koja se ne dijeli na okruge, jer je Aljaska tek 1959. godine dobila status savezne države.

"Prema odluci policije župe St. Landry, niti jednom crncu neće biti dopušten ulazak u župu bez posebne dozvole u pisanom obliku od svoga poslodavca. Tko prekrši ovu odredbu treba platiti kaznu od dva dolara i pedeset centi, ili će zbog neizvršenja novčane obveze biti prisiljen raditi četiri dana na javnoj cesti, ili pretrpjeti tjelesne kazne koje će biti navedene dalje u tekstu."^{c1}

Ovim člankom je prekršen dio amandmana o slobodi javnog okupljanja, koji se u praksi tumači i kao pravo na slobodu kretanja. Sloboda kretanja je ograničena samo granicama javnog i privatnog posjeda, a s obzirom da je veliki dio župe St. Landry javni posjed, uključujući i granice župe, ovim člankom je izravno prekršeno pravo crnaca na slobodno kretanje te je potvrđena robovlasnička tradicija jer je crnac trebao dozvolu poslodavca (gospodara) za kretanje. Sama sloboda javnog okupljanja je isto narušena:

"Prema daljnoj odluci, javni sastanci ili okupljanja crnaca nakon zalaska sunca neće biti dopušteni u župi; ali takvi javni sastanci i okupljanja se mogu održati u vremenu od izlaska do zalaska sunca, prema posebnoj dozvoli u pisanom obliku od zapovjednika ophodnje, u čijem će se području takvi susreti održati. Ova zabrana, međutim, nema namjeru spriječiti crnce da pohađaju uobičajena crkvena događanja, koje provode bijeli ministranti i svećenici. Svaki crnac koji prekrši ovu odredbu će morati platiti novčanu kaznu od pet dolara, ili će zbog neizvršenja novčane obveze biti prisiljen raditi pet dana na javnoj cesti, ili pretrpjeti tjelesne kazne koje će biti navedene dalje u tekstu."^{c2}

Razlog zbog kojega tvrdim da je ovaj članak narušio, a ne prekršio, odredbu Prvog amandmana o slobodi javnog okupljanja je taj što je člankom dopušteno javno okupljanje uz određena ograničenja. Tako su se crnci smjeli okupljati po danu, uz uvjet da su imali dopuštenje policije, te su smjeli pohađati religijska događanja. Ovdje treba objasniti zbog čega ovaj članak narušava, dok raniji članak krši odredbu Prvog amandmana. Ovaj članak narušava Prvi amandman jer samo ograničava slobodu javnog okupljanja koja se i dalje može vršiti. S druge strane, raniji članak direktno krši slobodu kretanja jer zabranjuje prelazak preko javnih površina. No, bez obzira na narušavanje ili kršenje amandmana, ovaj članak je primjer vraćanja robovlasničke tradicije:

"Zabranjujemo robovima koji pripadaju različitim gospodarima da se okupljaju po danu ili noći, pod izgovorom vjenčanja ili bilo kojeg drugog razloga, na posjedima jednog od gospodara ili bilo gdje drugdje, a pogotovo na cestama ili izdvojenim mjestima."^{c3}

Sloboda kretanja je prekršena i uvođenjem policijskog sata za crnce:

"Prema daljnoj odluci, svaki crnac koji bude pronađen izvan prebivališta svoga poslodavca nakon 22 sata, bez pismenog dopuštenja od svoga poslodavca, mora platiti kaznu od pet dolara, ili će zbog neizvršenja novčane obveze biti prisiljen raditi pet dana na javnoj cesti, ili pretrpjeti tjelesne kazne koje će biti navedene dalje u tekstu."^{c4}

Sloboda kretanje ne poznaje vremenski dimenziju, tj. sloboda kretanja je dopuštena bilo kada. Jedino kada se sloboda kretanja na javnoj površini može uskratiti je sudskom ili policijskom odlukom o uvođenju policijskog sata, ali tada odluka vrijedi za sve stanovnike ne samo za jedan dio. Posljednje kršenje Prvog amandmana je bilo u vidu zabrane slobode govora:

"Prema daljnoj odluci, niti jednom crncu neće biti dopušteno propovijedati, poticati, ili na bilo koji drugi način govoriti okupljenim crncima u crkvi, bez posebnog odobrenja u pisanom obliku od predsjednika policijskog odbora. Svaki crnac koji prekrši ovu odredbu morati će platiti novčanu kaznu od deset dolara, ili će zbog neizvršenja novčane obveze biti prisiljen raditi deset dana na javnoj cesti, ili pretrpjeti tjelesne kazne koje će biti navedene dalje u tekstu."^{c5}

Sloboda govora se odnosi na mogućnost javnog iznošenja svojih stajališta i razmišljanja bez prethodnog odobrenja od strane vlasti. S obzirom da ovim člankom niti jedan crnac nije smio govoriti pred okupljenima, direktno je prekršeno pravo crnca na slobodu govora. Crnac je ipak smio propovijedati uz odobrenje policijskog odbora, ali to odobrenje on niti ne bi trebao tražiti da su zakonodavci župe St. Landry poštovali Povelju o pravima. Osim Prvog amandmana, prekršen je i Drugi:

"Prema daljnoj odluci, niti jedan crnac koji nije pripadnik vojske ne smije nositi vatreno oružja, ili bilo kakvo oružja, na području župe, bez posebnog pismenog dopuštenja svojih poslodavaca,

odobrenog i potvrđenog od najbližeg ili najpovoljnijeg šefa patrole. Tko prekrši ovu odredbu morati će predati svoje oružje i platiti kaznu od pet dolara, ili će zbog neizvršenja novčane obveze biti prisiljen raditi pet dana na javnoj cesti, ili pretrpjeti tjelesne kazne koje će biti navedene dalje u tekstu."^{c6}

Ovim člankom je zabranjeno nošenje oružja od strane crnaca na području župe, što je bilo vraćanje robovlasničkog zakona:

"Zabranjujemo robovima nositi napadačko oružje i drvene palice, pod prijetnjom bičevanja..."^{c7}

Iako zakon ne zabranjuje posjedovanje oružja, nego samo njegovo nošenje, Drugi amandman jasno daje svakome građaninu Sjedinjenih Američkih Država pravo na posjedovanje i nošenje oružja. No, ovo kršenje Povelje o pravima treba ipak shvatiti u duhu tadašnjeg vremena. Već sam ranije spomenuo strah od odmazde crnaca nad bijelcima, koji je bio prisutan i u Louisiani. S obzirom da se ova zabrana odnosi samo na civile, ne i na aktivne vojnike, njome se vjerojatno željelo spriječiti crnce da dođu u mogućnost da počine kazneno djelo napada vatrenim ili drugim smrtonosnim oružjem. Usto bi sama pojava naoružanog crnca na ulicama župe St. Landry kod bijelaca mogla izazvati strah i otpor što je moglo rezultirati kaosom. Pri tome ne treba zaboraviti da su crnci imali pravo posjedovati oružje, što savezne vlasti tada nisu kontrolirale.

Od ostalih odredbi zakona se ističu, kao i u slučaju ranijih saveznih država, one koje vraćaju robovlasnički sustav:³⁵

"Prema daljnoj odluci, svaki crnac mora biti zaposlen od strane bijelca, ili bivšeg vlasnika, koji će biti odgovoran za ponašanje zaposlenog crnca... Svaki crnac koji prekrši ovu odredbu biti će kažnjen novčanom kaznom od pet dolara za svaki prekršaj ili će zbog neizvršenja novčane obveze biti prisiljen raditi pet dana na javnoj cesti, ili pretrpjeti tjelesne kazne koje će biti navedene dalje u tekstu."^{c8}

Crnac je u Louisiani morao biti zaposlen od strane bijelca, ali za razliku od Mississippija i Sjeverne Karoline bivši gospodar crnca nije imao prednost prilikom

³⁵ Vlada Louisiane je 17. veljače 1865. godine ratificirala 13. amandman. Louisina je nakon Virginije bila druga članica Konfederacije koja je to učinila, a uz navedene dvije savezne države samo je još Tennessee od ostalih članica Konfederacije ratificirao 13. amandman prije kraja Američkog građanskog rata.

zapošljavanje. To je u praksi značilo da crnac ima pravo birati gdje će i kod koga raditi. No, to nije značilo da pred crnca nisu postavljene radne zabrane:

"Prema daljnoj odluci, niti jedan crnac ne smije prodavati, razmijenjivati, ili mijenjati proizvode ili usluge unutar župe, bez posebnog pismenog dopuštenja poslodavca, navodeći članke prodaje, razmjene ili prometa. Onaj tko prekrši ovu odredbu će morati platiti novčanu kaznu od jednog dolara za svaki prekršaj i pretrpjeti gubitak robe, ili će zbog neizvršenja novčane obveze morati raditi jedan dana na javnoj cesti, ili pretrpjeti tjelesne kazne koje će biti navedene dalje u tekstu."^{c9}

Zabrana slobodnog trgovanja za crnce je bio način da ih se onemogući u gospodarskom prosperitetu, tj. da postanu konkurencija bijelcu, a sama zabrana datira iz robovlasničkog vremena:

"Zabranjuje crncima prodavati robu, usluge ili proizvode bilo koje vrste, bez pismenog odobrenja njihovih gospodara... svaka osoba koja kupi bilo što od crnca krši ovaj članak te mora platiti novčanu kaznu u iznosu od 1500 livri."^{c10}

Između članka Code Noir i članka black code postoje samo dvije razlike. Prva razliku je u dozvoli, jer je black code tražio od poslodavca da detaljnije objasni uvjete trgovine u dozvoli dok se druga razlika odnosila na kažnjavanje. Code Noir je kažnjavao kupca (bijelca), dok je black code kažnjavao prodavača (crnca):

"Prema daljnoj odluci, tjelesno kažnjavanje navedeno u prethodnim člancima će se sastojati od ograničavanja kretanja počinitelja stavljanjem počinitelja u bačvu³⁶ preko njegovih ili njezinih ramena, prema praksi koja se provodi u vojsci, a takvo ograničavanje ne smije biti duže od dvanaest sati, a to vrijeme određuje kapetan ili šef patrole koji provodi kaznu."^{c11}

Navedena kazna najbolje opisuje u kojoj je mjeri bjelačka populacija Louisiane bila ogorčena novostečenom slobodom crnaca, jer kako inače objasniti odluku da se kazna sramoćenja za pijance primjenjuje na crnce ukoliko ti isti crnci ne poštuju neustavne zabrane.

³⁶ Ovaj način kazne se zove Drunkard's Cloak (Pijančev plašt), jer su se njome u najvećoj mjeri kažnjavali pijanci u Velikoj Britaniji i Nizozemskoj. U vojnu praksu u Sjedinjenim Američkim Državama je ušla tijekom Američkog građanskog rata. Prema: Medieval Torture, 2013, *Medieval Warfare* - <http://www.medievalwarfare.info/torture.htm> (22. rujna 2015.)

3. Prvi Ku Klux Klan³⁷

Black codes su doneseni kako bi se osigurala egzistencija između bijelaca i crnaca, ali je ta egzistencija postala ugrožena pojavom jedne od najzloglasnijih organizacija u povijesti Sjedinjenih Američkih Država – Ku Klux Klana [nadalje u tekstu: Klan]. Tijekom godina su nastali mnogi mitovi o osnutku Klana, pa su tako prema jednome mitu Klan osnovali zarobljeni vojnici Konfederacije na Johnson's Islandu, prema drugom mitu Klan potječe od Židova koji su kao *Cu-Klux Clan* 2000. godine prije Krista povelili pobunu protiv Egipta, prema trećem mitu Klan je osnovan na inicijativu predsjednika Andrewa Johnsona kako bi dobio izliku za vojnu intervenciju na Jugu, dok su prema četvrtom mitu originalni Klan osnovali kineski krijumčari opijuma, a zatim je po uzoru na njih Humphrey Marshall osnovao svoj Klan.³⁸ No, velika većina povjesničara je sklona vjerovanju da su Klan osnovali Konfederacijski veterani kao društveni klub. Tijekom jeseni 1865. godine šestorica ratnih veterana; satnik John Lester, satnik John Kennedy, satnik James Crowe, Frank McCord, Richard Reed i Calvin Jones; su se počeli okupljati u odvjetničkom uredu oca Calvin Jonesa u gradiću Pulaski, u saveznoj državi Tennessee (nadalje u tekstu: Tennessee). Sva šestorica su bili irsko-škotskog podrijetla, po vjeroispovjesti su bili prezbiterijanci te su svi prije rata pohađali fakultete.³⁹ Kao službeni datum osnutka Klana se uzima 24. prosinca 1865. godine, kada su šestorica veterana odlučili formalno osnovati tajni klub. Odmah nakon osnutka Klana šestorica veterana su donijeli dvije odluke po kojima je Klan danas poznat. Prva odluka je bila o imenu. Tijekom rasprave o imenu osnivači su imali mnoge prijedloge, a na kraju su prihvaćene ideje Reeda i Kennedyja. Reed je predložio ime Ku Klux prema grčkom *kuklos* (krug), a Kennedy riječ klan kako bi ukazali na svoju povezanost.⁴⁰ Druga odluka je bila o korištenju "halloween" strategije. Osnivači su odlučili iskoristiti maske za Noć vještica i bijele plahte kako bi sakrili svoj identitet. Tako prerušeni bi jahali do crnaca i strašili ih, pri čemu su postojala dva načina. Prvi način je bio da jahač na glavu pričvrsti lubanju, dok bi na plahti probušio

³⁷ Ku Klux Klan koji će se obraditi u ovome poglavlju i Ku Klux Klan koji postoji danas su ista organizacija, ali s obzirom da ta organizacija nema vremenski kontinuitet povjesničari razlikuju tri Ku Klux Klana: prvi tijekom Rekonstrukcije, drugi između dva svjetska rata i treći nakon Drugog svjetskog rata. Prema: Richard T. Schaefer, *The Ku Klux Klan: Continuity and Change*, *Phylon*, Atlanta: The Atlanta University Press, Vol. 32, No. 2 (2nd Qtr., 1971), str. 143.

³⁸ Sara Bullard, 2011, str. 9.; Stanley F. Ford, 1939, str. 7-8.

³⁹ S. F. Ford, 1939, str. 9; J. C. Lester – D. L. Wilson, 1905, str. 19-21.

⁴⁰ Prema mitu nastao tijekom 1870-ih godina namjerno je odabrano ime Ku Klux Klan, jer njegova skraćenica KKK kada se izgovori brzo ima prizvuk punjenja vatrenog oružja. Prema: S. Bullard, 2011, str. 9.; S. F. Ford, 1939, str. 11-12.

dvije rupe kroz koje bi gledao. Zatim bi dojahao do crnca i bacio mu uzde da umiri konja. Crnac to od straha ne bi odbio, a kada bi primio uzde jahač bi skinuo lubanju i pružio bi ju crncu te bi tako izgledao bezglavo. Druga taktika je bila veoma slična prvoj samo što je umjesto lubanje jahač u ruci držao ruku napravljenu od kostiju, dok bi svoju ruku sakrio pod plahtu. Kao rezultat crnci bi mislili da na konju jaše duh.⁴¹ Kasnije će te dvije taktike prerasti u najpoznatiju taktiku strašenja crnaca od strane Klana. Članovi Klana bi dojahali noću do crnaca te bi zatražili vode. Kada bi dobili vodu, popili bi je i zatražili još. Prestali bi tek nakon što bi popili vodu nekoliko puta. No, vodu nisu zapravo pili, nego bi kroz gumenu cijev punili kožnu čuturu ispod plahte. Nakon što bi završio, bijelac bi rekao:

*"That's the first drink I've had since I was killed at the Battle of Shiloh; and you get mighty thirsty down in Hell."*⁴²

(To je prvo piće koje sam popio od kada sam poginuo u bitci kod Shiloha⁴³; dolje u Paklu stvarno brzo ožedniš.)

Tada bi jahači otišli, a crnac bi ostao prestrašen jer bi mislio da je vidio duha.⁴⁴ Upravo se prvih nekoliko mjeseci djelovanje Klana svodilo na noćna posjećivanja crnaca i pobornika Sjevera te na verbalne prijetnje i upozorenja. Nasilje je tada bilo nepoznato za Klan.

U početku se Klan širio veoma sporo, jer su osnivači odlučili da svi koji se žele učlaniti u njihov klub to trebaju učiniti dobrovoljno. Na sporo širenje Klana je u najvećoj mjeri utjecala negativna slika Klana u novinama. Dio novinama im je pridavao pozornost kako bi ih ismijavao, dok im je dio pridavao pozornost kako bi upozorili na opasnost koju Klan predstavlja. Općenito su stanovnici gradova odbili pridavati pažnju Klanu, pa se zbog toga Klan okrenuo prema stanovnicima izvan gradova gdje je vladalo najveće nezadovoljstvo ishodom rata. Na selu su farme i plantaže bile uništene, mnogi su postali siromašni, glad je bila sveprisutna, a poraz je značio slom vjerovanja u bjelačku nadmoć.⁴⁵ Zbog okretanja prema selu i besplatnom publicitetu od novina, Klan je najveće širenje doživio u drugoj polovici 1866. godine. Kako se Klan širio tako je i

⁴¹ J. C. Lester – D. L. Wilson, 1905, str. 97-98.

⁴² S. F. Ford, 1939, str. 19.

⁴³ Bitka kod Shiloha, poznata i kao bitka kod Pittsburg Landinga, se vodila 6. i 7. travnja 1862. godine te je završila pobjedom vojske Unije. U tome trenutku to je bila najkrvavija bitka u povijesti Sjedinjenih Američkih Država, a danas je bitka kod Shiloha treća najkrvavija bitka u povijesti vođena na teritoriju Sjedinjenih Američkih Država. Druge dvije krvavije bitke su bile kod Chancellorsvillea (1863) i Gettysburga (1863). Prema: W. L. Richter, 2009, str. XXVI.

⁴⁴ S. Bullard, 2011, str. 10.

⁴⁵ Ibid., str. 8.

djelovanje Klana postajalo nasilnije. Na nasilje Klana su najviše utjecala dva čimbenika. Prvi čimbenik je bilo širenje Klana izvan utjecaja centra iz Pulaskija, jer niti je Klan iz Pulaskija mogao kontrolirati udaljene podružnice Klana, niti je tada postojala hijerarhija kroz koju bi se članovi mogli kažnjavati.⁴⁶ Drugi čimbenik je bilo postojanje Union League, organizacije koja se sastojala od pobornika Unije i koja je tijekom rata širila ideju emancipacije robova među stanovnicima Juga. Tijekom rata većina članova su bili bijelci, ali nakon rata pristupa veliki broj crnaca. Nakon rata zadatak Union League je bilo osvješćivanje crnaca o novostečenim pravima, a s obzirom da su bili naoružani imali su snagu oduprijeti se teror Klana. Union League je u početku bila jača organizacija, pa je Klan tijekom početnih sukoba djelovao kao obrambena organizacija jer su bijelci na Union League gledali kao na crnački Klan.⁴⁷ Međutim, kada je Klan postao brojčano jači krenuo je u progone svojih protivnika.

Prekretnica u djelovanju Klana se dogodila u ožujku 1867. godine kada je Kongres izglasao dva zakona u sklopu Rekonstrukcije.⁴⁸ Kao odgovor na izglasane zakone Klan iz Pulaskija je pozvao svoje članove na sastanak u Nashville, koji se održao u travnju iste godine te je na njemu Klan dobio obilježja koja su se zadržala i do danas. Utvrđena je struktura i hijerarhija Klana, a za vođu Klana, s titulom *Grand Wizard of the Empire*, je izabran general Nathan Bedford Forrest.⁴⁹ Prihvaćena je glavna filozofija bjelačke superiornosti u odnosu na ostale rase te je odlučeno da će članovi Klana braniti Ustav Sjedinjenih Američkih Država, štititi slabe, nevine i nemoćne od svakog oblika nasilje te da će pomagati u provedbi zakona.⁵⁰ No, s obzirom da Klan nije priznavao autoritet federalne vlade, određena su pravila ponašanja prema crncima i drugim protivnicima.⁵¹ Kao posljednja odluka donesena u Nashvilleu, dogovoreno je da će Klan izaći iz misterije koja ga je okruživala. Način na koji su to učinili svjedočio je o snazi Klana. Dogovoreno je da će se u svim glavnim gradovima saveznih država, gdje je Klan imao uporište, održati velika parada od kojih je najveća

⁴⁶ S. F. Ford, 1939, str. 21.

⁴⁷ Ibid., str. 26-27.

⁴⁸ Više o tome u poglavlju 4.3.

⁴⁹ Jedna od općeprihvaćenih povijesnih činjenica jest ona da je Nathan Bedford Forrest osnovao Ku Klux Klan. No, kao što je vidljivo iz popisa osnivača to nije istina. Štoviše, Forrest je pristupio Klanu tek početkom 1867. godine, gotovo godinu dana nakon što je Klan osnovan.

⁵⁰ S. Bullard, 2011, str. 14.; S. F. Ford, 1939, str. 32-34.; J. C. Lester – D. L. Wilson, 1905, str. 84., 87-88.

⁵¹ Prema pravilu ponašanja prema crncima i protivnicima bilo je dopušteno samo tjelesno kažnjavanje (bičevanje), dok je svaki oblik verbalnog vrijeđanja bio zabranjen. O tome svjedoči primjer bičevanja carpetbaggera (Sjevernjaka koji je nakon rata došao živjeti na Jug), koji je svjedočio da su ga samo bičevali, a kada ga je dio okupljenih počeo zvati pogrbnim imenima brzo su u tome zaustavljeni. To je pravilo bilo posljedica ideje da Klan provodi zakon, a ne da ga krši. Prema: S. F. Ford, 1939, str. 45.

bila u Pulaskiju. Uvečer 4. srpnja 1867. godine, dvije kolone članova Klana su se kretale kroz dvije glavne ulice grada. Na glavnome trgu su se sjekle, ali je parada bila toliko dobro organizirana da su se dvije kolone međusobno sjekle tako da se promatračima činilo kao da prolaze jedna kroz drugu. Kada bi došli do kraja ulice, brzo bi se premjestili u drugu kolonu. Zbog toga se činilo kao da ih ima nekoliko tisuća, iako ih je prema procjenama povjesničara bilo oko 400.⁵²

Izlazak iz tajnosti je bilo ono što je uništilo Klan, jer je federalna vlada bila uvjerena da se radi o terorističkoj organizaciji. Guverner Tennesseeja William Brownlow je djelovao na temelju takve pretpostavke i krenuo u rat protiv Klana, ali bez većih početnih uspjeha.⁵³ No, kada je Klan tijekom izborne 1868. godine pojačao svoje djelovanje, pogotovo na glasače,⁵⁴ Brownlow je sazvao zakonodavno tijelo Tennesseeja koje je na njegovu inicijativu donijelo jedan od najstrožih zakona ikada donesenih u povijesti Sjedinjenih Američkih Država – *An Act to Preserve the Public Peace*, poznat kao *Anti-Ku Klux Statute*.⁵⁵ Posebno se ističu tri odredbe zakona:

"Prema odluci Generalne skupštine Tennesseeja, bilo koja osoba ili osobe koje se udružuju, surađuju, promiču ili potiču bilo koju tajnu organizaciju osoba koje će lutati zemljom ili gradovima ove savezne države, po noću ili danu, prurušen ili na bilo koji drugi način, u svrhu remećenja javnog reda i mira, ili u svrhu uznemiravanja miroljubljivih građanina bilo kojeg dijela ove savezne države, nakon osude na bilo kojem sudu ove savezne države, kazniti će se novčanom kaznom od minimalno 500 dolara, biti će zatvoren u zatvor na minimalno pet godina te će se smatrati ozloglašanim."⁵⁶

Ovim člankom je Brownlow onemogućio članove Klana u njihovom djelovanju. Noćna straženja su zabranjena, kao i remećenje mira, a usto je bilo zabranjeno kretati se

⁵² J. C. Lester – D. L. Wilson, 1905, str. 92-95.

⁵³ Brownlowi špijuni, koji su se pokušali infiltrirati u klan, završavali su mrtvi: jedan špijun je obješen za stablo, drugi je bio osakaćen, a treći zatvoren u bačvu i bačen u rijeku Cumberland. Prema: S. Bullard, 2011, str. 14.

⁵⁴ Najbolji primjer djelovanja Klana na glasače je savezna država Alabama. U travnju 1868. godine tijekom saveznih izbora u John Reed's Oglethorpe okrugu republikanski kandidat Rufus Bullock je dobio 1144 glasova, a u Columbia okrugu 1222 glasa. Tada je Klan počeo strašiti glasače, pa je na predsjedničkim izborima u studenom iste godine republikanski kandidat Ulysses S. Grant u John Reed's Oglethorpe okrugu dobio samo 116 glasova (pad od 986%), a u Columbia okrugu samo jedan glas (pad od 1222%). Prema: Ku Klux Klan in the Reconstruction Era, 2014, *New Georgia Encyclopedia* - <http://www.georgiaencyclopedia.org/articles/history-archaeology/ku-klux-klan-reconstruction-era> (26. rujna 2015. godine)

⁵⁵ C. J. Lester – D. L. Wilson, 1905, str. 113.

prerušen zbog čega članovi Klana nisu smjeli nositi svoju odjeću. Ukoliko bi članovi Klana nastavili sa svojom djelatnošću kazna bi bila rigorozna. Osim što je onemogućio Klan u djelovanju, Brownlow je onemogućio njihovu povezanost sa suradnicima:

"Prema daljnoj odluci, ako bilo koji službenik ili druga osoba obavijesti bilo koju drugu osobu da se on ili ona pozivaju kao svjedok prema bilo kojoj odredbi ovoga zakona, ili bilo kojeg drugog statuta ili zakona ove savezne države, s namjerom i u svrhu poništenja bilo koje odredbe ovoga zakona, ili bilo kojeg kaznenog zakona ove savezne države; ili ako bilo koji službenik, činovnik, šerif ili policajac odbiju izvršiti svoje dužnosti nametnute ovim zakonom, nakon osude će biti osuđeni na kazne prema prvom članku ovoga zakona te će im biti zabranjeno obnašati bilo koju javnu funkciju ove savezne države sljedeće dvije godine."^{d2}

Ovo je u praksi značilo da članovi Klana nisu mogli saznati detalji o lovu na njih, jer civili nisu bili voljni riskirati istu kaznu kako bi im pomogli u bijegu pred zakonom. Usto se lov na njih nije mogao obustaviti, jer bi inače policajci bili kažnjeni na isti način kao i članovi Klana. Posljednja rigorozna odredba je bila zabrana prijetnji glasačima pod prijetnjom iste kazne:

"Prema daljnoj odluci, svaka osoba koja zaprijeti glasaču ili osobi ovlaštenoj da provede glasačka prava, s namjerom zastrašivanja ili sprečavanja takve osobe ili osoba da glasuju na izborima ove savezne države, će biti osuđeni na kazne prema prvom članku ovoga zakona."^{d3}

Na članove Klana je tako započeo lov. Iako je zbog nemogućnosti identifikacije malo članova Klana osuđeno, Forrest je bio svjestan težine situacije koja se dodatno pogoršala 20. veljače 1869. godine kada je Brownlow podnio ostavku kako bi preuzeo funkciju senatora. No, prije nego što je otišao uveo je opsadno stanje u okruzima gdje je Klan bio jak te je naredio slanje vojske u te okruge.⁵⁶ Protiv vojske Klan nije mogao, pa je Forrest izdao proglas kojim naređuje raspuštanje Klana. No, sama objava njegove naredbe je bila problematična zbog donesene odredbe o zabrani objave materijala vezanog za Klan:

⁵⁶ C. J. Lester – D. L. Wilson, 1905, str. 128.

"Prema daljnoj odluci, svaka osoba ili osobe koje pišu, objavljuju, savjetuju, preklinju ili nagovaraju, javno ili privatno, bilo koju grupu ljudi, ili bilo kojeg pojedinca, da se suprostave zakonima ove savezne države kako bi maltretirali ili uznemiravali dobre ljude i miroljubljive građane ove savezne države, takve osobe će osuđene na kazne prema prvom članku ovoga zatvora..."^{d4}

Zbog okolnosti i samog teksta naredbe, u ožujku 1869. godine dopušteno je objavljivanje Forrestove odluke čime je Klan formalno prestao postojati.⁵⁷ Samo formalno, jer je Klan i dalje nastavio svoje djelovanje, a mnogi povjesničari smatraju da je Forrestova odluka bila još jedna njegova obmana po kojima je postao poznat tijekom rata. O djelovanju Klana najbolje svjedoči posebni komitet sastavljen 1871. godine sa ciljem istrage Klana. Komitet je provodio istragu više od godinu dana, a njegov konačni izvještaj, koji se sastojao od 13 volumena, se može svesti na tri riječi: Klan nije raspušten.⁵⁸ No, djelovanje Klana nakon njegova formalnog raspuštanja nije bilo usmjereno protiv crnaca i pobornika Rekonstrukcije, nego protiv lažnog Klana. Kako sam ranije istaknuo identifikacija članova nije bila moguća, pa se zbog toga Klan koristio za osobne osвете članova i nečlanova. Jedan od primjera je crnac Tom Durham iz Mississippija, koji se obukao kao član Klana i osvetio svome prijatelju crncu.⁵⁹ On je bio samo jedan od mnogih crnaca koji su pod okriljem Klana činili kriminalna djela, a do koje su mjere članovi Klana išli kako bi oprali sljagu s imena Klana najbolje svjedoči njihova objava u novinama:

*"...We are not the enemy of the blacks, as long as they behave themselves, make no threats upon us, and do not attack or interfere with us..."*⁶⁰

(...Mi nismo neprijatelji crnaca sve dok se ponašaju pristojno, dok nam ne prijete, ne napadaju nas i ne miješaju se s nama...)

Sukob s lažnim Klanom je oslabio Klan, a konačni udarac je bilo izglasavanje *Third Enforcement Act*. Dana 20. travnja 1871. godine Kongres je prihvatio *Third Enforcement Act*, punim nazivom *An Act to enforce the Provisions of the Fourteenth Amendment to the Constitution of the United States and for other Purposes* (Zakon za

⁵⁷ Ibid., str. 128.

⁵⁸ S. F. Ford, 1939, str. 302.

⁵⁹ Ibid., str. 372.

⁶⁰ Ibid., str. 366.

provedbu odredbi 14. amandmana Ustav Sjedinjenih Američkih Država i za druge namjene), poznat još i kao Ku Klux Klan Act. Third Enforcement Act je jedan od rijetkih zakona u američkoj povijesti kojega su svi kritizirali: demokrati, javnost Sjevera, javnost Juga, čak i republikanci koji su ga donijeli. To je potpuno razumljivo kada se pogleda što je zakon sve određivao. Prema zakonu, ukoliko dođe do pobuna, jačanja nasilja, nezakonitog udruživanja ili urota koje onemogućuju provođenje zakona, predsjednik je imao dvije mogućnosti, od kojih je prva bila:

"...predsjednik će moći, te će biti njegova dužnost poduzeti takve mjere, staviti u službu narodnu vojsku ili kopnene i pomorske snage Sjedinjenih Američkih Država..."^{d5}

Slanje vojnih snaga je značilo proglašenje opsadnog stanja kako bi se provodili zakoni i osigurao mir. Ukoliko vojna sila ne bi pomogla te bi na kraju došlo do oružanog ustanka, predsjednik je imao jednu puno strašniju mogućnost:

"...predsjednik Sjedinjenih Američkih Država će moći, ukoliko odluči da javna sigurnost to zahtjeva, suspendirati pravo na *habeas corpus*..."^{d6}

Habeas corpus je jedno od temeljnih prava Povelje o pravima, a jedino kada je bila narušena je bilo tijekom Američkog građanskog rata kako bi se onemogućilo djelovanje protivnika Unije na Sjeveru.⁶¹ Suspendizacija tijekom Rekonstrukcije je značila ubrzano provođenje sudskih procesa protiv članova Klana, ali je samo maleni broj članova osuđen na zatvorske kazne, dok su protiv ostalih optužbe odbačene zbog nemogućnosti dokazivanja počinjenja zločina. No, zakon je imao uspjeha jer se do kraja 1871. godine Klan sve manje i manje spominjao u novinama, dok nasilje Klana počinje jenjavati.⁶² Klan je tako umro na isti način na koji je i rođen – u tišini. Točan datum prestanka djelovanja prvog Klana je nepoznat, ali se Klan nije raspao samo zbog sukoba s Union League, lažnim Klanom i federalnom vladom, nego i zbog toga što Klan više nije bio potreban. Neposredno nakon rata su doneseni black codes, kojim su novostečena prava crnaca ograničena. Ta su prava dodatno ograničena djelovanjem Klana, uslijed kojeg su crnci bili u strahu odlaziti na izbore. Slab odaziv crnih glasača je doveo do vraćanja južnjačke aristokracije na čelo saveznih država. Kao rezultat povratka južnjačkih

⁶¹ Za vrijeme Američkog građanskog rata predsjednik Lincoln je inicirao donošenje *Habeas Corpus Suspension Act 1863* kojim je ukinuo habeas corpus sve dok traje rat. Vidi: Statutes at Large (1863) *An Act relating to Habeas Corpus, and regulating Judicial Proceedings in Certain Cases*. Boston: Little, Brown and Company, vol. XII, str. 755.

⁶² S. F. Ford, 1939, str. 376.

demokrata, tijekom 1870-ih godina su donesene segregacijske odredbe na temelju kojih će kasnije nastati Jim Crow zakoni. To je bio početak sistema *separate but equal* (odvojeni, ali jednaki) koji će vrijediti sljedećih 80 godina.

4. Radikalni republikanizam

Razdoblje Rekonstrukcije na Jugu je bilo obilježeno nastojanjima Južnjaka da u što većoj mjeri vrate predratni sustav, ali je u isto tolikoj mjeri na Sjeveru bilo obilježeno djelovanjem radikalnih republikanaca^{63, 64}. Od sredine 1850-ih godina republikanci sve glasnije i glasnije počinju zahtijevati ukinuće robovlasničkog sustava i jednakost crnaca i bijelaca, a tijekom rata su od predsjednika Lincolna tražili agresivno vođenje rata. Upravo je atentat na Lincolna najviše pomogao usponu republikanaca, jer je Lincolnom nasljednik Andrew Johnson, demokrat s Juga, donio niz pogrešnih odluka. Johnson je bio veoma popustljiv prema članicama Konfederacije koje su to iskoristile da donesu black codes kojim su umanjile pobjedu Unije, ali odluka koja je prekršila svaku mjeru je bila da stavi veto na republikanski *Civil Rights Act of 1866*. Protiv veta su odmah ustali radikalni republikanci, a kada su ih u tome podržali i umjereni republikanci, čime su dobili potrebnu većinu, Kongres je prvi put u povijesti Sjedinjenih Američkih Država poništio predsjednički veto na tako važnu odluku.⁶⁵ Poništenje predsjedničkog veto je bio samo početak jačanja republikanaca, koji su na izborima za Kongres 1866. godine odnijeli pobjedu s najvećim postotkom dobivenih mjesta u povijesti Sjedinjenih Američkih Država sve do danas.⁶⁶ Na njihovu pobjedu su utjecala dva ključna čimbenika. Prvi čimbenik je bila negativna slika Demokratske stranke u javnosti, koju je dodatno pogoršavao predsjednik Johnson svojim vetima na zakone kojima bi se potvrdila pobjeda Unije u ratu.⁶⁷ Drugi čimbenik je bila činjenica da su se izbori održavali samo na Sjeveru, gdje je Republikanska stranka bila jaka. To je bio rezultat odluka o secesijama zbog čega članice Konfederacije nisu mogle slati svoje predstavnike u Kongres i glasati na izborima. Zahvaljujući tome republikanci su sljedećih osam godina bili praktički nedodirljivi, a njihove najvažnije odluke se mogu svrstati u tri kategorije: Civil Rights Acts, amandmani Ustava i Reconstruction Acts.

⁶³ Nadalje u tekst republikanci osim kada se spominju zajedno s umjerenim republikancima.

⁶⁴ Radikalni republikanci nikada nisu postojali kao grupacija ili ogranak unutar Republikanske stranke. Oni su bili ujedinjeni samo po pitanjima emancipacije i rasne jednakost, dok su se u ostalim pitanjima sukobljavali. Prema: Radical Republicans, 2015, *Encyclopædia Britannica* - <http://www.britannica.com/topic/Radical-Republican> (27. rujna 2015. godine)

⁶⁵ Radical Reconstruction, 2015, *U.S. History Online Textbook* - <http://www.ushistory.org/us/35b.asp> (27. rujna 2015. godine)

⁶⁶ Velike pobjede republikanci su ostvarili na sljedećim trima izborima, sve do izbora za 44. Kongres kada su demokrati ostvarili većinu u Predstavničkom domu, ali su republikanci zadržali većinu u Kongresu.

⁶⁷ Kongres je poništio 15 veta predsjednika Johnsona, od ukupno 29 koliko ih je postavio na različite zakone. Prema: George Harness, *Presidential Vetoes, 1789-1988*, Washington D.C.: U.S. Government Printing Office, 1992., str. 30-37.

4. 1. *Civil Rights Acts*

Ranije spomenuti Civil Rights Act of 1866, punim nazivom *An Act to protect all Persons in the United States in their Civil Rights and liberties, and furnish the Means of their Vindication* (Zakon za zaštitu svih građana Sjedinjenih Američkih Država u njihovim građanskim pravima i slobodama, i za snabdjenjivanje sredstava za njihovo potvrđivanje), je prihvaćen u Kongresu 9. travnja 1866. godine.⁶⁸ Zakon se sastoji od 10 članaka od kojih je potrebno izdvojiti samo prvi:

"Prema odluci Senata i Predstavničkog doma Kongresa Sjedinjenih Američkih Država, sve osobe rođene u Sjedinjenim Američkim Država koje nisu podanici strane vlasti, osim Indijanaca koji se ne oporezuju, se ovime proglašavaju građanima Sjedinjenih Američkih Država; takvi građani, svih rasa i boja kože, bez obzira na prethodni status roba ili prisilne službe, osim u slučaju osoba koje su osuđene za počinjenje zločina, imaju jednaka prava, u svakoj saveznoj državi i teritoriju Sjedinjenih Američkih Država, u sklapanju i provođenju ugovora, u podnošenju tužbi, sudjelovanju u parnici i iznošenju dokaza, u nasljeđivanju, kupnji, zakupu, prodaji, posjedovanju i prijenosu nepokretne i osobne imovine, imaju potpunu i jednaku korist od svih zakona i postupaka kojima se štiti sigurnost osobe i imovine, koju imaju i bijeli građani, te su podložni istim kaznama, patnjama i globama..."^{e1}

Postoje dva razloga zbog čega je potrebno izdvojiti samo prvi članak zakona. Prvi razlog se odnosi na definiranje statusa građanina i prava koja se dodjeljuju građanima. Definicija građanina, poznata kao i *Citizenship Clause*, daje status građanina svim osobama rođenim u Sjedinjenim Američkim Država što se odnosi i na crnce. Tako su crnci godinu dana nakon što su postali slobodni, postali i građani Sjedinjenih Američkih Država. Kao građani oni su dobili ista prava kao i bijelci u pravosudnim pitanjima, čime su dobili jednakost pred zakonom. Ostalih devet članaka zakona je isto bilo važno, ali ti članci detaljnije opisuju provođenje jednakosti pred zakonom, tj. njima se zabranjuje rasna diskriminaciju u pravosuđu. Drugi razlog zbog čega je izdvojen samo prvi članak je činjenica da, osim ranije spomenute *Citizenship Clause* koja je postala dio Ustava,

⁶⁸ W. L. Richter, 2009, str. XLV.

drugi dio članka, koji se odnosi na jednakost pred zakonom, se jedini zadržao do danas te je ozakonjen u *United States Code*.⁶⁹

Osim Civil Rights Acta iz 1866. godine i ranije spomenutog Ku Klux Klan Acta iz 1871. godine, posljednji Civil Rights Act Rekonstrukcije je bio *Civil Rights Act of 1875*, punim imenom *An act to protect all citizens in their civil and legal rights* (Zakon za zaštitu građanskih i pravosudnih prava građana). Njega je donio 43. Kongres 27. veljače 1875. godine, pet dana prije svoga raspuštanja kao posljednji važan zakon radikalnog republikanskog Kongresa. Zakon je donesen kao posljedica *separate but equal* sustava, koji je sve brže širio Jugom. Da bi se spriječila rasna diskriminacija zakon je sadržavao dva važna članka, od kojih se prvi odnosio na zabranu diskriminacije:

"Prema odluci Senata i Predstavničkog doma Kongresa Sjedinjenih Američkih Država, sve osobe pod nadležnosti Sjedinjenih Američkih Država imaju potpuna i jednaka prava na smještaj, prednosti, sadržaje i privilegije gostionica, javnih prijevoza na kopnu ili vodi, kazalištima i drugim javnim zabavnim mjestima; podvrgnute samo uvjetima i ograničenjima zakona, a pravo se odnosi jednako na građane svih rasa i boje kože..."^{e2}

Rasna diskriminacija se najviše ukorijenila u nedržavnim poduzećima, kao što su gostionice i kazališta, čiji su vlasnici odlučili iskoristiti pravo da odbiju poslužiti određenog gosta. No, sada im je to pravo ukinuto, a svaka rasna diskriminacija je značila tešku kaznu:

"Svaka osoba koja prekrši prethodnu odredbu tako da bilo kojem građaninu, osim prema zakonu određenim uvjetima za građane svih rasa i boja kože... uskrati pravo na spomenuti smještaj, prednosti, sadržaje i privilegije, ili pomaže ili potiče takvo uskraćivanje, će za svaki takav prekršaj biti kažnjen novčanom kaznom u iznosu od 500 dolara koju će morati platiti oštećenoj osobi... a također će se smatrati krivim za počinjenje prekršaja, a nakon osude za počinjenje istoga će biti kažnjen novčanom

⁶⁹ Vidi: 42 U.S.C. čl. 21.1. § 1981

kaznom od 500 do 1000 dolara ili će biti osuđen na zatvorsku kaznu od 30 dana do jedne godine."^{e3}

Novčana ili zatvorska kazna je slična opcija koju su prema black codes imali crnci. Koliko se ovaj zakon primjenjivao u praksi je teško reći, jer za razliku od prijašnja dva Civil Rights Acta, čije su se odredbe zadržale do danas, Civil Rights Act iz 1875. godine je bio na snazi samo osam godina. Godine 1883. Vrhovni sud Sjedinjenih Američkih Država je u tzv. *Civil Rights Cases* Civil Rights Act iz 1875. godine proglasio neustavnim, jer 14. amandmanom federalna vlada ima pravo zabraniti rasnu diskriminaciju na federalnoj i saveznoj razini, ali to pravo ne može provoditi nad pojedincima i nedržavnim organizacijama, jer time krši njihova prava. Štoviše, Vrhovni sud je potvrdio da je rasna diskriminacija u javnom transportu ustavna ukoliko su odvojeni vagoni za bijelce i crnce jednaki čime je potvrđen separate but equal sustav.⁷⁰ Na taj način Vrhovni sud je ozakonio segregacijske (Jim Crow) zakone.

4. 2. Četrnaesti i petnaesti amandmani Ustava

Nakon pobjede na izborima 1866. godine republikanci su odabrali najlakši put da potvrde pobjedu u ratu – amandmani na Ustav. Dana 13. lipnja 1866. godine Kongres je odobrio 14. amandman, ali s obzirom da su ga odbile ratificirati južne savezne države 14. amandman nije postao dio Ustava sve do 9. srpnja 1868. godine kada su ga ratificirale Louisiana i Sjeverna Karolina. Novi amandman je bio odgovor republikanaca na donosene black codes te su za rasno pitanje važna prva tri važna članka. Prvi članak se odnosi na tzv. *Citizenship Clause*:

"Sve osobe koje su rođene u Sjedinjenim Američkim Država ili koje su primile državljanost Sjedinjenih Američkih Država, kao i svi podanici Sjedinjenih Američkih Država, se smatraju građanima Sjedinjenih Američkih Država i saveznih država u kojima žive. Nijedna savezna država ne smije donijeti ili provoditi zakon kojim uskraćuje povlastice ili imunitete građana Sjedinjenih Američkih Država; niti je saveznoj državi dopušteno oduzeti životnu slobodu ili imovinu, bez prethodno provedenog pravnog procesa, niti joj je dopušteno osporiti u granicama svoje nadležnosti jednakost pred zakonom."^{f1}

⁷⁰ W. L. Richter, 2009, str. LIII.; The 1875 Civil Rights Act, 2003, *Reconstruction: The Second Civil War* - http://www.pbs.org/wgbh/amex/reconstruction/activism/ps_1875.html (28. rujna 2015.)

Ovaj članak amandmana je bio potvrda da ne samo da su crnci postali slobodni, nego i da su od sada građani Sjedinjenih Američkih Država s građanskim pravima. To je značilo da im kao građanima federalna ili savezne vlade ne mogu nametnuti zabrane na prostoru pod njihovom jurisdikcijom, tj. zabranjena je rasna diskriminacija u javnosti. Prvi članak amandmana je bio nastavak Civil Rights Acta iz 1866. godine, dok su druga dva članka donesena kako bi se republikanci mogli obračunati sa secesijskim vladama i južnjačkim demokratima:

"Delegati Predstavničkog doma će se raspodijeliti među saveznom državama proporcionalno njihovom broju stanovnika, pri čemu će se računati svi stanovnici savezne države osim Indijanaca koji se ne oporezuju. No, ukoliko se na izborima za predsjednika i potpredsjednika Sjedinjenih Američkih Država, zastupnika u Kongresu, službenike u izvršnoj i pravosudnoj vlasti, ili predstavnike u zakonodavstvu, osobama koje su starije od 21 godine i koje su građani Sjedinjenih Američkih Država ospori pravo glasa, ili na bilo koji način uskrati pravo na zastupanje, osim u slučajevima kada je ta osoba sudjelovala u pobuni ili drugom zločinu, broj delegata savezne države će se umanjiti ovisno o proporcionalnom odnosu između broja glasača kojima je uskraćeno pravo i ukupnog broja muških građana starijih od 21 godine koji žive u saveznoj državi."^{f2}

"Nitko ne smije biti senator ili delegat u Kongresu, elektor predsjednika ili potpredsjednika, obnašati civilnu ili vojnu dužnost, pod Sjedinjenim Američkim Državama ili saveznom državama, ukoliko je prethodno prisegnuo kao zastupnik u Kongresu, časnik Sjedinjenih Američkih Država, zastupnik u zakonodavnom tijelu savezne države ili izvršni ili sudski službenik savezne države da će poštivati Ustav Sjedinjenih Američkih Država, a zatim je sudjelovao u ustanku ili pobuni protiv istoga ili je pomogao njegovim neprijateljima. No, ova se zabrana može poništiti ukoliko u oba doma Kongresa to potvrdi dvotrećinska većina."^{f3}

Drugim člankom amandmana je određena kazna za narušavanje građanskih prava, koja se odnosila na gubitak zastupnika u Predstavničkom domu, a samim time i u Kongresu.

To je u praksi značilo da Južnjaci imaju samo dvije opcije: prihvatiti slobodu i prava crnaca ili izgubiti predstavništvo u Kongresu čime ne bi mogli utjecati na federalnu vladu.⁷¹ Trećim člankom amandmana svi obnašatelji saveznih i federalnih funkcija koji su svojim radnjama prekršili zakletvu na Ustav su izgubili pasivno biračko pravo. Ovim člankom republikanci su osakatali Demokratsku stranku, čiji su članovi bili pobornici Konfederacije, dok su istovremeno sebi otvorili put da formiraju republikanske južnjačke vlade.

Između donošenje 14. amandmana u Kongresu i njegova uvrštavanja u Ustav na Jugu počinje djelovati Klan, što se odrazilo na ranije spomenutim izborima. Kao rezultat slabog odaziva crnačkih glasača na predsjedničkim izborima 1868. godine republikanci su u Kongresu izglasali 15. amandman:

"Pravo građana Sjedinjenih Američkih Država da glasaju neće biti osporena ili oduzeta zbog rase, boje kože ili prethodnog uvjeta ropstva od strane Sjedinjenih Američkih Država ili bilo koje savezne države."⁷⁴

Ovim amandmanom je rasna diskriminacija na bilo kojim izborima zabranjena u Sjedinjenim Američkim Država, a iako ovaj amandman ne sadrži mehanizme provođenje istoga, s obzirom da je zabrana glasanja kršenje građanskog prava svako kršenje glasačkog prava bi značilo gubitak zastupnika u Predstavničkom domu. Ovaj amandman je Kongres prihvatio 26. veljače 1869. godine, a postao je dio Ustava već 3. veljače 1870. godine zahvaljujući republikanskim vladama u južnim saveznom državama.

4. 3. Reconstruction Acts

Civil Rights Act iz 1866. godine i izglasavanje 14. amandmana u Kongresu su značili da su republikanci bili odlučni u svojoj namjeri da izjednače crnce i bijelce u pravima. To je tada bio (gotovo) nemogući cilj za ispuniti, pogotovo kada se u obzir uzme činjenica da je 1866. godine samo Tennessee od svih članica Konfederacije pristupila natrag Uniji. Kako bi ubrzali proces reintegracije pobunjenog teritorija, kako bi osigurali izbor republikanskih vlada na Jugu i kako bi zaštitili crnce i njihova novostečena prava, republikanci su u ožujku 1867. godine u Kongresu izglasali dva rekonstrukcijska zakona. *First Reconstruction Act*, punim imenom *An Act to provide for*

⁷¹ Radical Reconstruction, 2015, *U.S. History Online Textbook* - <http://www.ushistory.org/us/35b.asp> (27. rujna 2015.)

the more efficient Government of the Rebel States (Zakon za uspostavu efikasnijih vlada pobunjenih saveznih država), je odobren od strane Kongresa 2. ožujka 1867. godine nakon što je Kongres poništio veto predsjednika Johnsona na njega.⁷² Iako je sam zakon donesen kako bi se postigli spomenuti ciljevi, ono što ga je potaklo je bilo odbijanje ratificiranja 14. amandmana na Jugu. Donesenim zakonom teritorij Konfederacije je podijeljen na vojne oblasti:

"S obzirom da legalna vlada i adekvatna zaštita života i imovine ne postoji u pobunjenički saveznom država Virginiji, Sjevernoj Karolini, Južnoj Karolini, Georgiji, Missisippiju, Alabami, Louisiani, Floridi, Teksasu i Arkansasu; a budući da je potrebno održavanje reda i mira dok se u navedenim saveznom državama zakonski ne uspostavi lojalna i republikanska vlada... spomenute pobunjene savezne države će biti podijeljene na vojne oblasti podložne vojnoj vlasti Sjedinjenih Američkih Država..."^{g1}

Teritorij Konfederacije, točnije preostali teritorij Konfederacije jer je Tennessee pristupio natrag Uniji, je podijeljen na pet vojnih oblasti: prvu vojnu oblast je činio teritorij Virginije, drugu Sjeverne i Južne Karoline, treću Georgije, Alabame i Floride, četvrtu Missisippija i Arkansasa, a petu oblast teritorij Louisiane i Teksasa.⁷³ Zakonom je na čelo postavljen vojni zapovjednik:

"...biti će dužnost predsjednika postaviti časnika vojske na mjesto zapovjednika vojnih oblasti... i odrediti dovoljnu vojnu silu koja će postavljenom časniku omogućiti obavljanje svoje dužnosti i provođenje svoga autoriteta..."^{g2}

Vojska je već nakon rata okupirala teritorij Konfederacije, ali su je ovim zakonom republikanci željeli iskoristiti kako bi ostvarili svoje želje. U praksi je to značilo da se privremene vlade, održavanje izbora, zaštita crnaca i njihovih prava te provođenje zakona nalazi pod izravnim nadzorom vojske i generala na njihovih čelima, a ova bi se praksa zadržala sve dok postoje privremene vlade:

"...dok se predstavnici navedenih pobunjenih saveznih država po zakonu ne prime u Kongres Sjedinjenih Američkih Država,

⁷² G. Harness, 1992, str. 33.; W. L. Richter, 2009, str. XLVI.

⁷³ Statutes at Large (1868) *An Act to provide for the more efficient Government of the Rebel States*, čl. 1. Boston: Little, Brown, and Company, vol. XIV, str. 428.

svaka vlada koja se uspostavi će se smatrati samo privremenom..."^{g3}

S obzirom da se ovim zakonom savezne vlade koje nemaju predstavnike u Kongresu smatraju privremenim, republikanci su 23. ožujka 1867. godine u Kongresu progurali *Second Reconstruction Act*, punim imenom *An Act supplementary to an Act entitled "An Act to provide for the more efficient Government of the Rebel States"* (Zakon za nadopunu Zakona za uspostavu efikasnijih vlada pobunjenih saveznih država), kako bi zakonski odredili uvjete kada će savezne vlade postati formalne. Prvi korak prema političkoj reintegraciji je bila registracija birača:

"...prije prvog dana rujna, 1867. godine, zapovjednik svake oblasti... će provesti registraciju muških građana Sjedinjenih Američkih Država, starijih od 21 godine, koji imaju prebivalište u svakom okrugu ili župi države ili država uključenih u svoju vojnu oblast, a registracija će se odnositi samo na one osobe koje imaju pravo glasati za delegate..."^{g4}

Registracija je bila potrebna kako bi se obnovila lista glasača, što je bilo potrebno iz dva razloga. Prvo, veliki broj glasača je poginuo u ratu, a kako se uslijed kaosa na Jugu o listama glasača nije pridavalo potrebna pozornost republikanci su željeli izbjeći glasanje mrtvih. Drugo, lista glasača je od sada uključivala i crnce, pa su republikanci željeli biti sigurno da se crncima pravo glasa neće uskratiti. Nakon što bi se izvršila registracija birača, održali bi se izbori na kojoj bi se odlučivalo o formiranju konvencije:

"...nakon završetka registracije... održat će se izbori za konvenciju u svakoj saveznoj državi u svrhu uspostave ustava i vlade lojalne Uniji..."^{g5}

"...na navedenim izborima registrirani glasači svake savezne države će glasati za ili protiv konvencije... Ukoliko većina glasa u korist konvencije onda će se takva konvencija održati prema odredbama ovoga zakona; ali ukoliko većina glasa protiv konvencije onda se takva konvencije neće održati..."^{g6}

Ovdje treba istaknuti da su glasači na izborima odlučivali hoće li se održati konvencija ili ne. Ukoliko bi glasali za onda bi se ona sazvala, a ukoliko bi glasali protiv onda bi se nakon određenog vremenskog perioda održavali ponovni izbori sve dok se konvencija ne sazove, jer se samo preko konvencije saveznih država mogla provesti reintegracija:

"...ukoliko većina na izborima glasa za konvenciju, onda će zapovjednik vojne oblasti u roku od 60 dana nakon provedenih izbora sazvati delegate na konvenciju... navedena konvencija, kada se sastane, će pristupiti formiranju ustava i vlade prema odredbama ovoga zakona i zakona na koji se nadopunjuje; a kada se ustav sastavi, biti će predan konvenciji na ratifikaciju..."⁷

No, pravo glasanje je bilo za povratak u Uniju ili zadržavanje secesije, jer prema odredbi 14. amandmana svi pobornici Konfederacije nisu mogli obnašati političke dužnosti. To je značilo da bi na konvenciji, ukoliko do nje dođe, potrebnu većinu imali republikanci, koji bi donijeli savezni ustav koji bi odgovorao federalnoj vladi, tj. Republikanskoj stranci. Jednom kada bi donijeli ustav, predali bi ga predsjedniku Sjedinjenih Američkih Država:

"...predsjednik konvencije će dostaviti propisno ovjerenu kopiju ustava predsjedniku Sjedinjenih Američkih Država, koji će je prenijeti Kongresu... ukoliko navedeni ustav bude odobren od strane Kongresa da je u skladu s odredbama zakona na koji se ovaj nadopunjuje... savezna država će imati pravo na zastupljenost te će moći od tada slati delegate u Senat i Predstavnički dom..."⁸

Predaja saveznog ustava predsjedniku, a preko njega i Kongresu, je značila reintegraciju savezne države u Uniju. No, taj je proces trajao više od tri godine sve dok 1870. godine Virginia, Mississippi, Teksas i Georgia nisu dobile ustav priznat od strane Kongresa i vlade koje su poništile secesiju.⁷⁴ Na taj su način republikanci postigli teritorijalnu cjelovitost Sjedinjenih Američkih Država.

⁷⁴ W. L. Richter, 2009, str. XLIX-L.

5. Zaključak

Završetkom Američkog građanskog rata (ne)Sjedinjene Američke Države su se našle pred velikim izazovima. Trebalo je provesti integraciju pobunjenog teritorija kako bi se povratila teritorijalna cjelovitost, trebalo je obnoviti ratom uništeno gospodarstvo te je trebalo stvoriti jedinstvo među slobodnim stanovnicima. Dok su se prva dva izazova mogla provesti relativno bezbolno, treći izazov, onaj pomirdbе različitih socijalnih grupa, je bio posebno problematičan. Problematičnost socijalne pomirdbе je počivala na dugogodišnjem nasljeđu robovlasničkog sustava na temelju kojeg je u svijesti svakoga bijelca počivala jednostavna (ne)prirodna istina: crnac je na evolucijskoj ljestvici tek razvijena životinja. Američki Sjever se polako odvikavao od takve zablude, ali je američki Jug bio njezina čvrsta brana. Kao rezultat "buđenja" Sjevera, i njegovog trijumfa u ratu, Jug se morao pomiriti sa slomom robovlasničkog sustava i slobodom crnaca. No, to je u teoriji mnogo lakše osmisлити nego u praksi provesti, a upravo se to i dogodilo. Rasno pitanje crnaca na Jugu nakon Američkog građanskog rata, tijekom perioda Rekonstrukcije, je bilo obilježeno trima elementima. Prva dva elementa, *black codes* i prvi Ku Klux Klan, bili su odgovor Juga na pitanje crnaca, dok je treći element, radikalni republikanizam, bio odgovor Sjevera na isto pitanje, ali i odgovor na oba spomenuta južnjačka elementa.

Black codes, ili zakoni za crnce, doneseni su kako bi se zakonski odredio položaj oslobođenih crnaca u slobodnom bjelačkom društvu. Tijekom izrade zakona, a što je vidljivo iz samih zakona, cilj zakonodavaca bio je u što većoj mjeri vratiti predratni sustav. No, s obzirom da federalna vlada to nije bila voljna dopustiti, a uzevši u obzir prisutnost i snagu vojske Unije, zakonodavci saveznih država američkog Juga su negdje morali popustiti kako bi negdje dobili. Njihovo popuštanje je bilo uglavnom u pravosudnim pitanjima, pa su tako crnci u Missisippiju i Sjevernoj Karolini dobili pravo na osobnu tužbu i na svjedočenje pred sudom. Pravo na svjedočenje je bilo najviše kontroverzno, jer su mnogi sumnjali kako će crnci iskoristiti to pravo kako bi se osvetili bijelcima. Na kraju su crnci, zahvaljujući odredbama Ustava, dobili pravo svjedočiti, tj. proširena su njihova robovska prava po tom pitanju. Osim prava na tužbu i svjedočenje, crnci su dobili pravo na posjedovanje privatnog vlasništva, što je bio veliki napredak od vremena kada su oni bili nečije vlasništvo, ali ni to pravo na posjedovanje nije doneseno bez određenih ograničenja. Tako su crnci u Missisippiju mogli posjedovati kuću samo u integracijskim gradovima, kojih nije bilo dovoljno kako bi se

svim crncima omogućilo posjedovanje krova nad glavom. Nadalje, posljednje popuštanje južnjačkih političara je bilo u vidu ozakonjenja crnačkih brakova. Crnci, tj. robovi, nisu imali pravo na legalno sklapanje braka, ali su imali pravo na život u tzv. životnoj zajednici koju su njihovi gospodari tolerirali. No, ni pravo na brak nisu mogli dobiti bez određenih ograničenja, pa je tako međurasni brak bio strogo zabranjen pod prijetnjom strogih kazni. Kada se u obzir uzmu dobivena pravosudna prava, pravo na posjedovanje privatne imovine i pravo na brak, stječe se dojam da je to bila mala cijena koju su zakonodavci Mississippija i Sjeverne Karoline bili voljni platiti kako bi u što većoj mjeri vratili srušeni robovlasnički sustav. Robovlasnički sustav nije vraćen u svojoj punoj, i zabranjenoj, formi nego je ozakonjen kroz radne odredbe, jer kako inače objasniti odredbu da crnac mora biti zaposlen od strane bijelca pri čemu njegov bivši gospodar ima pravo da ga prvi zaposli. No, ova odredba ima i drugu stranu priče. Crnci nisu imali svoje obrte i radnje, pa se prema tome crnci nisu mogli zaposliti kod drugih crnaca, dok se zaposlenje od strane svojih bivših gospodara može smatrati najefikasnijim načinom obnove uništenog gospodarstva. Američki Jug je prije i nakon rata ostao područje velikih posjeda i plantaža, koje su zahtjevale veliku radnu snagu. Crnci su tijekom svoga ropstva stekli potrebne sposobnosti i navike da efikasno obrađuju goleme plantaže te su upravo oni nakon rata bili najbolji kandidati da nakon rata dobiju posao na plantažama. No, kako zbog mogućih doživljenih neugodnosti tijekom ropstva crnci nisu imali želju raditi kod svojih bivših gospodara, zakonski su crnci bili prisiljeni raditi posao koji su najbolje znali, jer dobar postolar ne mora nužno biti dobar farmer i obrnuto. U prilog ovoj teoriji idu i ostale radne odredbe, pa je tako poslodavac (gospodar) morao crncu minimalno osigurati smještaj, hranu i liječenje u slučaju bolesti i povreda, dok su u Sjevernoj Karolini crnci dobili pravo napustiti službu ukoliko prema njima poslodavac ne ispunjava postavljene uvjete. Na taj su način crnci stekli zaštitu na radu, koja im nije bila dostupna u robovlasničkom odnosu.

Za razliku od Mississippija i Sjeverne Karoline black code Louisiane se teško može nazvati zakonom. Ono što se smatra zakonom za crnce Louisiane je bila lista zabrana koju je izdala policijska uprava župe St. Landry, koja je bila rezultat drukčije teritorijalne podjele i francusko-španjolskog robovlasničkog nasljeđa Louisiane. Od zabrana se ističu one koje krše ustavna prava, pa su tako zabrane prelaska granice župe, zabrana javnog okupljanja, zabrana javnog govora i uvođenje policijskog sata za crnce kršile njihova prava prema prvom amandmana Ustava, dok je zabranom nošenje oružja prekršen drugi amandman Ustava. Ono što se najviše ističe kod primjera Louisiane jest

činjenica da iako je njihov zakon bila lista zabrana, ipak je zakonski vraćen robovlasnički sustav u vidu odredbe da crnac mora biti zaposlen od strane bijelca. No, za razliku od Mississippija i Sjeverne Karoline u Louisiani bivši gospodar nije imao prednost prilikom zapošljavanja što je značilo da crnac ima pravo odabrati svoga poslodavca. To je bio svojevrsan paradoks, jer zakoni Mississippija i Sjeverne Karoline, koji su crncima dali građanska prava, su oduzeli crncima pravo na odabir svoga zaposlenja, dok je Louisiana, čiji je zakon lista zabrana, omogućila crncima pravo izbora.

Drugi element rasnog pitanja je bila pojava Ku Klux Klana, koji se u promijenjenom obliku zadržao do danas. Razvoj prvog Klana od društvenog kluba do jedne od najozloglašene organizacije bio je rezultat niza okolnosti, koji se mogu pratiti kroz četiri etape. Prva etapa je bila djelovanje osnivača Klana i njihovih prijatelja, koji su obučeni u duhove počeli nenasilna noćna strašenja crnaca s ciljem njihova protjerivanja. Zbog širenja vijesti o njima, vrlo brzo Klan je ušao u svoju drugu etapu tijekom koje Klan počinje dobivati svoja nasilna obilježja. To je bio rezultat primanja novih članova u Klan, koji nije imao svoju organizaciju i razvijenu ideologiju, ali i postojanja društva Union League s kojim je Klan zaratio. Kraj druge i početak treće etape je bio sastanak u Nashvillu 1867. godine kada Klan postaje organizacija sa svojom hijerarhijom i ideologijom. Treća etapa nije obilježena pretjeranim nasiljem prema crncima, a samo nasilje se u većini slučajeva svodilo na bičevanje, već je obilježena plašenjem crnaca da odbiju koristiti svoja politička prava. Klan nije trebao plašiti svakoga crnca, jer sama svijest o postojanju Klana bila je dovoljna da se crnca onemogući u njegovim pravima. Zbog toga je Washington na Klan s pravom gledao kao na terorističku organizaciju, a rezultat toga bio je jedan od najstrožih zakona u povijesti Sjedinjenih Američkih Država, Anti-Ku Klux Statute, kojim je onemogućeno djelovanje Klana do te razine da je Klan 1869. godine formalno raspušten. Prvi Klan tada ulazu u svoju posljednju etapu, koja je obilježena djelovanjem u ilegali i sukobom sa svim onima koji su koristili krinku Klana kako bi se obračunali sa svojim neprijateljima. S obzirom da je to bio jasni pokazatelj kako je Klan i dalje operativan, federalna vlada je donijela Ku Klux Klan Act kojim je dodatno onemogućeno djelovanje Klana, ali i bilo kakvih organizacija koje prijetе sigurnosti i cjelovitosti Sjedinjenih Američkih Država. Iako su dva zakona uvelike utjecala na slom prvog Klana, ono što je najviše utjecalo na njegov nestanak je bila činjenica da on više nije bio potreban zbog promjena na saveznim razinama. Do sredine 1870-ih godina demokrati su se vratili na čelo saveznih

država, a još od ranije su na snazi bili black codes. Tako je Klan od običnoga plašenja crnaca došao do statusa organizacije koja je srušila Republikansku stranku na američkom Jugu.

Posljednji element rasnoga pitanja su bili radikalni republikanci, koji su tijekom perioda Rekonstrukcije željeli potvrditi ukidanje robovlasničkih odnosa koje su Južnjaci pokušavali vratiti. Republikanci, koji su u Kongresu imali većinu tijekom gotovo cijele Rekonstrukcije, to su pokušali ostvariti trima političkim oružjima. Jedino političko oružje koje se nepromijenjeno zadržalo do danas su amandmani na Ustav, točnije 14. i 15. amandmani, koji su doneseni kao odgovor na black codes (14. amandman) i djelovanje prvog Klana (15. amandman). Iako su protiv amandmana bili demokrati, amandmani su postali dio Ustava zahvaljujući republikanskoj većini u Kongresu i republikanskim saveznom vladama, a kao dio Ustava, tj. vrhovnog zakona države, njihovo kršenje bilo je nemoguće. Donošenje 14. amandmana je postavilo temelje za teritorijalnu integraciju, koja je pravi zamah dobila 1867. godine donošenjem dva Reconstruction Acts-a. Njima je teritorij Konfederacije, izuzevši već od ranije integriranog Tennesseeja, podijeljen na pet vojnih oblasti s ciljem provođenja izbora za (republikanske) vlade koje će poništiti secesiju. Taj je proces trajao tri godine, a upravo je integracija pobunjenih saveznih država, čime se postigla teritorijalna cjelovitost Sjedinjenih Američkih Država, glavna ostavština radikalnih republikanaca i perioda Rekonstrukcije. Treće političko oružje radikalnih republikanaca su bili tri Civil Rights Acts-a, od kojih je drugi donesen prethodno spomenuti Ku Klux Klan Act. Prvi Civil Rights Act je donesen direktno kao odgovor na black codes te su se dvije njegove odredbe zadržale do danas. Prva odredba, Citizenship Clause, ubrzo je postala dio Ustava kao dio 14. amandmana, dok je odredba o jednakosti pred zakonom postala dio federalnog zakona, koji je iznad saveznih zakona. Posljednji Civil Rights Act, a ujedno i posljednji važan zakon Rekonstrukcije, donesen je 1875. godine te je to bio pokušaj da se spriječi rasna diskriminacija i segregacija na svim razinama. Navedeni zakon je kršio bjelačka prava u korist prava crnaca, što je predstavljalo anomaliju američkog zakonodavstva kada se u obzir uzme da su svi ostali zakoni prije, i svi zakoni tijekom sljedećih nekoliko desetljeća, kršili crnačka prava u korist bijelaca. S obzirom na spomenuto ustavno kršenje prava, zakon je poništen što je bio posljednji udarac težnjama i vlasti radikalnih republikanaca.

Slom robovlasničkog sustava, što je za posljedice imalo donošenje black codes, pojavu Klana i dolazak na vlast radikalnih republikanaca, bio je prekretnica u rasnome

pitanju na američkom Jugu. Ono što je prije bilo *trebaju li crnci biti slobodni*, sada je postalo *do koje mjere im se trebaju dati građanska i politička prava*. Zahvaljujući radikalnim republikancima i vojsci Unije, crnci su kroz black codes dobili određena prava, ali je djelovanje Klana umanjilo korištenje istih. Kao rezultat miješanja triju elemenata rasnog pitanja nastao je segregacijski *separate but equal* sustav, a crnci su postali građani drugog reda, tj. imali su građanska prava ali bez praktične političke moći. Koliko su stanovnici američkog Juga uspjeli u svojim težnjama da u što većoj mjeri vrate predratno stanje možda najbolje svjedoči sljedeća usporedba: ono što su crnci postali u Sjedinjenim Američkim Državama tijekom 1860-ih i 1870-ih godina, još su prije gotovo dva milenija u antičkom Rimu bile žene.

6. Popis priloga

a) Popis priloga iz poglavlja 2.1.

^{a1}*"All freedmen, free negroes and mulattoes may sue and be sued, implead and be impleaded, in all the courts of law and equity of this State..."*⁷⁵

^{a2}*"In addition to cases in which freedmen, free negroes and mulattoes are now by law competent witnesses, freedmen, free negroes or mulattoes shall be competent in civil cases, when a party or parties to the suit, either plaintiff or plaintiffs, defendant or defendants; also in cases where freedmen, free negroes and mulattoes is or are either plaintiff or plaintiffs, defendant or defendants. They shall also be competent witnesses in all criminal prosecutions where the crime charged is alleged to have been committed by a white person upon or against the person or property of a freedman, free negro or mulatto: Provided, that in all cases said witnesses shall be examined in open court, on the stand; except, however, they may be examined before the grand jury, and shall in all cases be subject to the rules and tests of the common law as to competency and credibility..."*⁷⁶

^{a3}*"In all criminal prosecutions, the accused shall enjoy the right to a speedy and public trial, by an impartial jury of the State and district wherein the crime shall have been committed, which district shall have been previously ascertained by law, and to be informed of the nature and cause of the accusation; to be confronted with the witnesses against him; to have compulsory process for obtaining witnesses in his favor, and to have the Assistance of Counsel for his defence..."*⁷⁷

^{a4}*"And for the preventing the concealment of crimes and offences committed by slaves, and for the more effectual discovery and bringing slaves to condign punishment, Be it further enacted by the authority aforesaid, That not only the evidence of all free Indians, without oath, but the evidence of any slave, without oath, shall be allowed and*

⁷⁵ The Political History of the United States of America during the Period of Reconstruction (1871) *An Act to Confer Civil Rights on Freedmen, and for other Purposes*, čl. 1. ur. E. McPherson, Washington D.C.: Philp & Solomons, str. 31.

⁷⁶ The Political History of the United States of America during the Period of Reconstruction (1871) *An Act to Confer Civil Rights on Freedmen, and for other Purposes*, čl. 4. ur. E. McPherson, Washington D.C.: Philp & Solomons, str. 31.

⁷⁷ U. S. Const., amend. VI.

admitted in all causes whatsoever, for or against another slave accused of any crime of offence whatsoever..."⁷⁸

^{a5}"...Be it therefore further enacted by the authority aforesaid, That the evidence of any free Indian or slave, without oath, shall in like manner be allowed and admitted in all cases against any free Negroes, Indians (free Indians in amity with this government, only excepted), mulattoe or mustizoe; and of all crimes and offences committed by free Negroes, Indians, (except as before excepted,) mulattoes or mustizoes, shall be proceeded in, heard, tried, adjudged and determined by the justices and freeholders..."⁷⁹

^{a6}"...may acquire personal property, and chooses in action, by descent or purchase, and may dispose of the same in the same manner and to the same extent that white persons may..."⁸⁰

^{a7}"...That the provisions of this section shall not be so construed as to allow any freedman, free negro or mulatto to rent or lease any lands or tenements except in incorporated cities or towns, in which places the corporate authorities shall control the same."⁸¹

^{a8}"...no slave or slaves shall be permitted to rent or hire any house, room, store or plantation, on his or her own account, or to be used or occupied by any slave or slaves; and any person or persons who shall let or hire and house, room, store or plantation, to any slave or slaves, or to any free person, to be occupied by any slave or slaves, every such person so offending shall forfeit and pay to the informer the sum of twenty pounds, current money, to be recovered as in the Act for the trial of small and mean causes."⁸²

⁷⁸ The Statutes at Large of South Carolina (1840) *An Act for the Better ordering and Governing Negroes and other Slaves in this Province*, čl. XIII. Columbia: A. S. Johnston, vol. 7, str. 401.

⁷⁹ The Statutes at Large of South Carolina (1840) *An Act for the Better ordering and Governing Negroes and other Slaves in this Province*, čl. XIV. Columbia: A. S. Johnston, vol. 7, str. 402.

⁸⁰ The Political History of the United States of America during the Period of Reconstruction (1871) *An Act to Confer Civil Rights on Freedmen, and for other Purposes*, čl. 1. ur. E. McPherson, Washington D.C.: Philp & Solomons, str. 31.

⁸¹ Ibid.

⁸² The Statutes at Large of South Carolina (1840) *Act for the Better ordering and Governing Negroes and other Slaves in this Province*, čl. XLII. Columbia: A. S. Johnston, Vol. 7, str. 412-413.

^{a9}"All freedmen, free negroes and mulattoes may intermarry with each other, in the same manner and under the same regulations that are provided by law for white persons: Provided, that the clerk of probate shall keep separate records of the same."⁸³

^{a10}"All freedmen, free negroes or mullatoes who do now and have herebefore lived and cohabited together as husband and wife shall be taken and held in law as legally married..."⁸⁴

^{a11}"...it shall not be lawful for any freedman, free negro or mulatto to intermarry with any white person; nor for any person to intermarry with any freedman, free negro or mulatto; and any person who shall so intermarry shall be deemed guilty of felony, and on conviction thereof shall be confined in the State penitentiary for life; and those shall be deemed freedmen, free negroes and mulattoes who are of pure negro blood..."⁸⁵

^{a12}"All contracts for labor made with freedmen, free negroes and mulattoes for a longer period than one month shall be in writing, and a duplicate, attested and read to said freedman, free negro or mulatto by a beat, city or county officer, or two disinterested white persons of the county in which the labor is to performed, of which each party shall have one: and said contracts shall be taken and held as entire contracts, and if the laborer shall quit the service of the employer before the expiration of his term of service, without good cause, he shall forfeit his wages for that year up to the time of quitting."⁸⁶

^{a13}"...all freedmen, free negroes, and mulattoes, under the age of eighteen, in their respective counties, beats, or districts, who are orphans, or whose parent or parents have not the means or who refuse to provide for and support said minors; and thereupon it shall be the duty of said probate court to order the clerk of said court to

⁸³ The Political History of the United States of America during the Period of Reconstruction (1871) *An Act to Confer Civil Rights on Freedmen, and for other Purposes*, čl. 2. ur. E. McPherson, Washington D.C.: Philp & Solomons, str. 31.

⁸⁴ The Political History of the United States of America during the Period of Reconstruction (1871) *An Act to Confer Civil Rights on Freedmen, and for other Purposes*, čl. 3. ur. E. McPherson, Washington D.C.: Philp & Solomons, str. 31.

⁸⁵ Ibid.

⁸⁶ The Political History of the United States of America during the Period of Reconstruction (1871) *An Act to Confer Civil Rights on Freedmen, and for other Purposes*, čl. 6. ur. E. McPherson, Washington D.C.: Philp & Solomons, str. 31.

apprentice said minors to some competent and suitable person on such terms as the court may direct, having a particular care to the interest of said minor: Provided, that the former owner of said minors shall have the preference when, in the opinion of the court, he or she shall be a suitable person for that purpose."⁸⁷

^{a14}"...he or she (master or mistress) shall furnish said minor with sufficient food and cloothing; to treat said minor humanely; furnish medical attention in case of sickness; teach, or cause to be taught, him or her to read and write..."⁸⁸

^{a15}"If any apprentice shall leave the employment of his or her master or mistress, without his or her consent, said master or mistress may pursue and recapture said apprentice, and bring him or her before any justice of the peace of the county..."⁸⁹

^{a16}"All rogues and vagabonds, idle and dissipated persons, beggars, jugglers, or persons practicing unlawful games or plays, runaways, common drunkards, common night-walkers, pilferers, lewd, wanton, or lascivious persons, in speech or behavior, common railers and brawlers, persons who neglect their calling or employment, misspend what they earn, or do not provide for the support of themselves or their families, or dependents, and all other idle and disorderly persons, including all who neglect all lawful business, habitually misspend their time by frequenting houses of ill-fame, gaming-houses, or tippling shops, shall be deemed and considered vagrants..."⁹⁰

^{a17}"All freedmen, free negroes and mulattoes in this State, over the age of eighteen years, found on the second Monday in January, 1866, or thereafter, with no lawful

⁸⁷ The Political History of the United States of America during the Period of Reconstruction (1871), *An Act to Regulate the Relation of Master and Apprentice, as Relates to Freedmen, Free Negroes, and Mulattoes* čl. 1. ur. E. McPherson, Washington D.C.: Philp & Solomons, str. 29.

⁸⁸ The Political History of the United States of America during the Period of Reconstruction (1871), *An Act to Regulate the Relation of Master and Apprentice, as Relates to Freedmen, Free Negroes, and Mulattoes* čl. 2. ur. E. McPherson, Washington D.C.: Philp & Solomons, str. 29.

⁸⁹ The Political History of the United States of America during the Period of Reconstruction (1871), *An Act to Regulate the Relation of Master and Apprentice, as Relates to Freedmen, Free Negroes, and Mulattoes* čl. 4. ur. E. McPherson, Washington D.C.: Philp & Solomons, str. 29-30.

⁹⁰ The Political History of the United States of America during the Period of Reconstruction (1871), *An Act to Amend Vagrant Laws of the State* čl. 1. ur. E. McPherson, Washington D.C.: Philp & Solomons, str. 30.

employment or business, or found unlawful assembling themselves together, either in the day or night time... shall be deemed vagrants..."⁹¹

^{a18}*"If any freedman, free negro, or mulatto shall fail or refuse to pay any tax levied according to the provisions of the sixth section of this act, it shall be prima facie evidence of vagrancy..."⁹²*

^{a19}*"...all white persons assembling themselves with freedmen, Free negroes or mulattoes, or usually associating with freedmen, free negroes or mulattoes, on terms of equality, or living in adultery or fornication with a freed woman, freed negro or mulatto, shall be deemed vagrants, and on conviction thereof shall be fined in a sum not exceeding, in the case of a freedman, free negro or mulatto, fifty dollars, and a white man two hundred dollars, and imprisonment at the discretion of the court, the free negro not exceeding ten days, and the white man not exceeding six months."⁹³*

^{a20}*"Congress shall make no law respecting an establishment of religion, or prohibiting the free exercise thereof; or abridging the freedom of speech, or of the press; or the right to the people peaceably to assemble..."⁹⁴*

^{a21}*"Be it enacted by the legislature of the state of Mississippi, that no freedman, free Negro, or mulatto not in the military service of the United States government, and not licensed so to do by the board of police of his or her county, shall keep or carry firearms of any kind, or any ammunition, dirk, or Bowie knife; and, on conviction thereof in the county court, shall be punished by fine, not exceeding \$10, and*

⁹¹ The Political History of the United States of America during the Period of Reconstruction (1871), *An Act to Amend Vagrant Laws of the State* čl. 2. ur. E. McPherson, Washington D.C.: Philp & Solomons, str. 30.

⁹² The Political History of the United States of America during the Period of Reconstruction (1871), *An Act to Amend Vagrant Laws of the State* čl. 7. ur. E. McPherson, Washington D.C.: Philp & Solomons, str. 30.

⁹³ The Political History of the United States of America during the Period of Reconstruction (1871), *An Act to Amend Vagrant Laws of the State* čl. 2. ur. E. McPherson, Washington D.C.: Philp & Solomons, str. 30.

⁹⁴ U. S. Const., amend. I.

pay the costs of such proceedings, and all such arms or ammunition shall be forfeited to the informer..."⁹⁵

^{a22}"*A well regulated Militia, being necessary to the security of a free State, the right of the people to keep and bear Arms, shall not be infringed.*"⁹⁶

^{a23}"*And be it further enacted by the authority aforesaid, That it shall not be lawful for any slave, unless in the presence of some white person, to carry or make use of fire arms, or any offensive weapons whatsoever, unless such Negro or slave shall have a ticket or license, in writing, from his master, mistress or overseer, to hunt and kill game, cattle, or mischievous birds, or beasts of prey...*"⁹⁷

^{a24}"*Be it further enacted, that all the penal and criminal laws now in force in this state defining offenses and prescribing the mode of punishment for crimes and misdemeanors committed by slaves, free Negroes, or mulattoes be and the same are hereby reenacted and declared to be in full force and effect against freedmen, free Negroes, and mulattoes, except so far in the mode and manner of trial and punishment have been changed or altered by law.*"⁹⁸

b) Popis priloga iz poglavlja 2.2.

^{b1}"*Be it enacted by the General Assembly of the State of North Carolina . . . That negroes and their issue, even where one ancestor in each succeeding generation to the fourth inclusive is white, shall be deemed person of color.*"⁹⁹

^{b2}"*. . . All persons of color who are now inhabitants of this State shall be entitled to the same privileges, and are subject to the same burthens and disabilities, as by the laws of*

⁹⁵ The Political History of the United States of America during the Period of Reconstruction (1871), *An Act to Punish certain offences therein named, and for other Purposes* čl. 1. ur. E. McPherson, Washington D.C.: Philp & Solomons, str. 32.

⁹⁶ U. S. Const., amend. II.

⁹⁷ The Statutes at Large of South Carolina (1840) *Act for the Better ordering and Governing Negroes and other Slaves in this Province*, čl. XXIII. Columbia: A. S. Johnston, Vol. 7, str. 404.

⁹⁸ The Political History of the United States of America during the Period of Reconstruction (1871), *An Act to Punish certain offences therein named, and for other Purposes* čl. 4. ur. E. McPherson, Washington D.C.: Philp & Solomons, str. 32.

⁹⁹ Public Laws of North Carolina (1866) *An Act Concerning Negroes and Persons of Color or of Mixed Blood*, čl. 1. Raleigh: Robt. W. Best Publisher, str. 99.

*the State were conferred on, or were attached to, free persons of color, prior to the ordinance of emancipation, except as the same may be changed by law."*¹⁰⁰

*b3" . . Persons of color shall be entitled to all the privileges of white persons in the mode of prosecuting, defending, continuing, removing and transferring their suits at law and in equity; and likewise to the same mode of trial by jury, and all the privileges appertaining thereto. And in all proceedings in equity by or against them, their answer shall have the same force and effect in all respects as the answer of white persons."*¹⁰¹

*b4" . . Persons of color not otherwise incompetent shall be capable of bearing evidence in all controversies at law and in equity, where the rights of persons or property of persons of color shall be put in issue, and would be concluded by the judgment or decree of court; and also in pleas of the State, where the violence, fraud, or injury alleged shall be charged to have been done by or to persons of color. In all other civil and criminal cases such evidence shall be deemed inadmissible, unless by consent of the parties of record. . ."*¹⁰²

*b5" . . The criminal laws of the State embracing and affecting a white person are hereby extended to persons of color, except where it is otherwise provided in this act, and whenever they shall be convicted of any act made criminal, if committed by a white person, they shall be punished in like manner except in such cases where other and different punishment may be prescribed or allowed by this act. . ."*¹⁰³

*b6" . . Any person of color convicted by due course of law of an assault with an attempt to commit rape upon the body of a white female, shall suffer death."*¹⁰⁴

¹⁰⁰ Public Laws of North Carolina (1866) *An Act Concerning Negroes and Persons of Color or of Mixed Blood*, čl. 2. Raleigh: Robt. W. Best Publisher, str. 99.

¹⁰¹ Public Laws of North Carolina (1866) *An Act Concerning Negroes and Persons of Color or of Mixed Blood*, čl. 3. Raleigh: Robt. W. Best Publisher, str. 99-100.

¹⁰² Public Laws of North Carolina (1866) *An Act Concerning Negroes and Persons of Color or of Mixed Blood*, čl. 9. Raleigh: Robt. W. Best Publisher, str. 102.

¹⁰³ Public Laws of North Carolina (1866) *An Act Concerning Negroes and Persons of Color or of Mixed Blood*, čl. 12. Raleigh: Robt. W. Best Publisher, str. 102.

¹⁰⁴ Public Laws of North Carolina (1866) *An Act Concerning Negroes and Persons of Color or of Mixed Blood*, čl. 11. Raleigh: Robt. W. Best Publisher, str. 102.

^{b7}" . . In all cases where men and women, both or one of them were lately slaves and are now emancipated, now cohabit together in the relation of husband and wife, the parties shall be deemed to have been lawfully married as man and wife at the time of the commencement of such cohabitation, although they may not have been married in due form of law. And all persons whose cohabitation is hereby ratified into a state of marriage shall go before the clerk of the court of pleas and quarter sessions of the county in which they reside, at his office, or before some justice of the peace, and acknowledge the fact of such cohabitation, and the time of its commencement, and the clerk shall enter the same in a book kept for that purpose..."¹⁰⁵

^{b8}" . . In all cases of apprenticeship of person of color, under chapter five (5) of the revised code, the master shall be bound to discharge the same duties to the as to white apprentices . . [and the word white is stricken from the code]: Provided always, That in the binding out of apprentices of color, the former master of such apprentices, when they shall be regarded as suitable persons by the court, shall be entitled to have such apprentices bound to them, in preference to other persons."¹⁰⁶

^{b9}"...the master or mistress shall provide for the apprentice diet, clothes, lodging, and accommodations fit and necessary; and such apprentice shall teach or cause to be taught to read and write, and the elementary rules of arithmetic; and at the expiration of every apprenticeship shall pay to each apprentice six dollars, and furnish him with a new suit of clothes, and a new Bible; and if upon complaint made to the court of pleas and quarter sessions it shall appear that any apprentice is ill-used, or not taught the trade, profession and employment to which he was bound, or that any apprentice is not taught reading, writing, and arithmetic as aforesaid, the court may remove and bind him to some other suitable person."¹⁰⁷

^{b10}"...if any apprentice, whether colored or otherwise, who shall be well used by his master, and who shall received from his said master not less than twelve months' schooling, shall absent himself, after arriving at the age of eighteen years, from his

¹⁰⁵ Public Laws of North Carolina (1866) *An Act Concerning Negroes and Persons of Color or of Mixed Blood*, čl. 5. Raleigh: Robt. W. Best Publisher, str. 100-101.

¹⁰⁶ Public Laws of North Carolina (1866) *An Act Concerning Negroes and Persons of Color or of Mixed Blood*, čl. 4. Raleigh: Robt. W. Best Publisher, str. 100.

¹⁰⁷ Revised Code of North Carolina (1855) *Chapter 5. Apprentice*, čl. 3. Boston: Little, Brown and Company, str. 78.

master's service before the term of his apprenticeship shall have expired, every such apprentice shall be compelled to make satisfaction to the master for the loss of his service..."¹⁰⁸

c) Popis priloga iz poglavlja 2.3.

^{c1}"Be it ordained by the police jury of the parish of St. Landry, That no negro shall be allowed to pass within the limits of said parish without a special permit in writing from his employer. Whoever shall violate this provision shall pay a fine of two dollars and fifty cents, or in default thereof shall be forced to work four days on the public road, or suffer corporeal punishments as provided hereinafter."¹⁰⁹

^{c2}"Be it further ordained, That no public meetings or congregations of negroes shall be allowed within said parish after sunset; but such public meetings and congregations may be held between the hours of sunrise and sunset, by the special permission in writing of the captain of patrol, within whose beat such meetings shall take place. This prohibition, however, is not intended to prevent negroes from attending the usual church services, conducted by white ministers and priests. Every negro violating the provisions of this section shall pay a fine of five dollars, or in default thereof shall be compelled to work five days on the public road, or suffer corporeal punishment as hereinafter provided."¹¹⁰

^{c3}"We forbid slaves belonging to different masters to gather in crowds either by day or by night, under the pretext of a wedding, or for any other cause, either at the dwelling or on the grounds of one of their masters, or elsewhere, and much less on the highways or in secluded places..."¹¹¹

^{c4}"Be it further ordained, That every negro who shall be found absent from the residence of his employer after 10 o'clock at night, without a written permit from his employer, shall pay a fine of five dollars, or in default thereof, shall be compelled to

¹⁰⁸ Revised Code of North Carolina (1855) Chapter 5. Apprentices, čl. 6. Boston: Little, Brown and Company, str. 79.

¹⁰⁹ Senate Executive Documents (1866) *Police Regulation of Saint Landry, Louisiana* (1865), čl. 1. Washington: Government Printing Office, No. 2, str. 93.

¹¹⁰ Senate Executive Documents (1866) *Police Regulation of Saint Landry, Louisiana* (1865), čl. 5. Washington: Government Printing Office, No. 2, str. 94.

¹¹¹ *Code Noir* (1724), čl. XIII.

work five days on the public road, or suffer corporeal punishments as provided hereinafter."¹¹²

^{c5}"Be it further ordained, That no negro shall be permitted to preach, exhort, or otherwise declaim to congregations of colored people, without a special permission in writing from the president of the police jury. Any negro violating the provisions of this section shall pay a fine of ten dollars, or in default thereof shall be compelled to work ten days on the public road, or suffer corporeal punishment as hereinafter provided."¹¹³

^{c6}"Be it further ordained, That no negro who is not in the military service shall be allowed to carry fire-arms, or any kind of weapons, within the parish, without the special written permission of his employers, approved and indorsed by the nearest or most convenient chief of patrol. Any one violating the provisions of this section shall forfeit his weapons and pay a fine of five dollars, or in default of the payment of said fine, shall be forced to work five days on the public road, or suffer corporeal punishment as hereinafter provided."¹¹⁴

^{c7}"We forbid slaves to carry offensive weapons or heavy sticks, under the penalty of being whipped..."¹¹⁵

^{c8}"Be it further ordained, That every negro is required to be in the regular service of some white person, or former owner, who shall be held responsible for the conduct of said negro... Any negro violating the provisions of this section shall be fined five dollars for each offence, or in default of the payment thereof shall be forced to work five days on the public road, or suffer corporeal punishment as hereinafter provided."¹¹⁶

^{c9}"Be it further ordained, That no negro shall sell, barter, or exchange any articles of merchandise or traffic within said parish without the special written permission of his

¹¹² Senate Executive Documents (1866) *Police Regulation of Saint Landry, Louisiana* (1865), čl. 2. Washington: Government Printing Office, No. 2, str. 93.

¹¹³ Senate Executive Documents (1866) *Police Regulation of Saint Landry, Louisiana* (1865), čl. 6. Washington: Government Printing Office, No. 2, str. 94.

¹¹⁴ Senate Executive Documents (1866) *Police Regulation of Saint Landry, Louisiana* (1865), čl. 7. Washington: Government Printing Office, No. 2, str. 94.

¹¹⁵ *Code Noir* (1724), čl. XII.

¹¹⁶ Senate Executive Documents (1866) *Police Regulation of Saint Landry, Louisiana* (1865), čl. 4. Washington: Government Printing Office, No. 2, str. 93-94.

employer, specifying the articles of sale, barter or traffic. Any one thus offending shall pay a fine of one dollar for each offence, and suffer the forfeiture of said articles, or in default of the payment of said fine shall work one day on the public road, or suffer corporeal punishment as hereinafter provided."¹¹⁷

^{c10}"We forbid negroes to sell any commodities, provisions, or produce of any kind, without the written permission of their masters... any persons purchasing any thing from negroes in violence of this article, shall be sentenced to pay a fine of 1500 livres."¹¹⁸

^{c11}"Be it further ordained, That the corporeal punishment provided for in the foregoing sections shall consist in confining the body of the offender within a barrel placed over his or her shoulders, in the manner practiced in the army, such confinement not to continue longer than twelve hours, and such time within the aforesaid limit as shall be fixed by the captain or chief of patrol who inflicts the penalty."¹¹⁹

d) Popis priloga iz poglavlja 3.

^{d1}"Be it enacted, by the General Assembly of Tennessee, That if any person or persons shall unite with, associate with, promote or encourage any secret organization of persons who shall prowl through the country or towns of this State, by day or by night, disguised or otherwise, for the purpose of disturbing the peace, or alarming the peaceable citizens of any portion of this State, on conviction by any tribunal of this State, shall be fined not less than five hundred dollars, imprisoned in the Penitentiary not less than five years, and shall be rendered infamous."¹²⁰

^{d2}"Be it further enacted, That if any officer, or other person, shall inform any other person that he or she is to be summoned as a witness under any of the provisions of this act, or any other statute or law of this State, with the intent and for the purpose of defeating any of the provisions of this act, or any criminal law of this State; or if any officer, clerk, sheriff or constable shall refuse or fail to perform any of the duties

¹¹⁷ Senate Executive Documents (1866) *Police Regulation of Saint Landry, Louisiana (1865)*, čl. 8. Washington: Government Printing Office, No. 2, str. 94.

¹¹⁸ *Code Noir* (1724), čl. XV.

¹¹⁹ Senate Executive Documents (1866) *Police Regulation of Saint Landry, Louisiana (1865)*, čl. 14. Washington: Government Printing Office, No. 2, str. 94.

¹²⁰ Acts and Resolutions of the State of Tennessee (1868) *An Act to Preserve the Public Peace*, čl. 1. Nashville: S. C. Mercer, str. 18.

imposed by this act, upon conviction, shall suffer the penalties by the first section of this act, and shall be disqualified from holding office in this State for two years."¹²¹

^{d3}*"Be it further enacted, That if any person shall make threats against any elector or person authorized to exercise the elective franchise, with the intention of intimidating or preventing such person or persons from attending any election in this State, they shall be subject to the penalties inflicted by the first section of this act.*"¹²²

^{d4}*"Be it further enacted, That if any person or persons shall write, publish, advise, entreat or persuade, privately or publicly, any class of persons, or any individual, to resist any of the laws of this State calculated to molest or disturb the good people and peaceable citizens of the State, such persons shall be subject to the penalties of the first section of this act..."*¹²³

^{d5}*"...it shall be lawful for the President, and it shall be his duty to take such measures, by the employment of the militia or the land and naval forces of the United States..."*¹²⁴

^{d6}*"...it shall be lawful for the President of the United States, when in his judgment the public safety shall require it, to suspend the privileges of the writ of habeas corpus..."*¹²⁵

e) Popis priloga iz poglavlja 4.1.

^{e1}*"Be it enacted by the Senate and House of Representatives of the United States of America in Congress assembled, That all persons born in the United States and not subject to any foreign power, excluding Indians not taxed, are hereby declared to be citizens of the United States; and such citizens, of every race and color, without regard to any previous condition of slavery or involuntary servitude, except as a punishment*

¹²¹ Acts and Resolutions of the State of Tennessee (1868) *An Act to Preserve the Public Peace*, čl. 6. Nashville: S. C. Mercer, str. 19.

¹²² Acts and Resolutions of the State of Tennessee (1868) *An Act to Preserve the Public Peace*, čl. 12. Nashville: S. C. Mercer, str. 21.

¹²³ Acts and Resolutions of the State of Tennessee (1868) *An Act to Preserve the Public Peace*, čl. 11. Nashville: S. C. Mercer, str. 20-21.

¹²⁴ Statutes at Large (1873) *An Act to enforce the Provisions of the Fourteenth Amendment to the Constitution of the United States and for other Purposes*, čl. 3. Boston: Little, Brown and Company, vol. XVII, 1873., str. 14.

¹²⁵ Statutes at Large (1873) *An Act to enforce the Provisions of the Fourteenth Amendment to the Constitution of the United States and for other Purposes*, čl. 4. Boston: Little, Brown and Company, vol. XVII, 1873., str. 15.

for crime whereof the party shall have been duly convicted, shall have the same right, in every State and Territory in the United States, to make and enforce contracts, to sue, be parties, and give evidence, to inherit, purchase, lease, sell, hold, and convey real and personal property, and to full and equal benefit of all laws and proceedings for the security of person and property, as is enjoyed by white citizens, and shall be subject to like punishment, pains, and penalties..."¹²⁶

^{e2}*"Be it enacted by the Senate and House of Representatives of the United States of America in Congress assembled, That all persons within the jurisdiction of the United States shall be entitled to the full and equal enjoyment of the accommodations, advantages, facilities, and privileges of inns, public conveyances on land or water, theaters, and other places of public amusement; subject only to the conditions and limitations established by law, and applicable alike to citizens of every race and color..."¹²⁷*

^{e3}*"That any person who shall violate the foregoing section by denying to any citizen, except for reasons by law applicable to citizens of every race and color... the full enjoyment of any of the accommodations, advantages, facilities, or privileges in said section enumerated, or by aiding or inciting such denial, shall, for every such offense, forfeit and pay the sum of five hundred dollars to the person aggrieved thereby, ...and shall also, for every such offense, be deemed guilty of a misdemeanor, and, upon conviction thereof, shall be fined not less than five hundred nor more than one thousand dollars, or shall be imprisoned not less than thirty days nor more than one year..."¹²⁸*

f) Popis priloga iz poglavlja 4.2.

^{f1}*"All persons born or naturalized in the United States, and subjects to the jurisdiction thereof, are citizens of the United States and of the State wherein they reside. No State shall make or enforce any law which shall abridge the privileges or immunities of citizens of the United States; nor shall any State deprive any person of life liberty, or*

¹²⁶ Statutes at Large (1868) *An Act to protect all Persons in the United States in their Civil Rights and liberties, and furnish the Means of their Vindication*, čl. 1. Boston: Little, Brown, and Company, vol. XIV, str. 27.

¹²⁷ Statutes at Large (1875) *An act to protect all citizens in their civil and legal rights*, čl. 1. Washington D.C.: U.S. Government Printing Office, 1875, str. 336.

¹²⁸ Statutes at Large (1875) *An act to protect all citizens in their civil and legal rights*, čl. 2. Washington D.C.: U.S. Government Printing Office, 1875, str. 336.

*property, without due process of law, nor deny any person within its jurisdiction the equal protection of the laws."*¹²⁹

*^{f2}"Representatives shall be apportioned among the several States according to their respective numbers, counting the whole number of persons in each States, excluding Indian not taxed. But when the right to vote at any election for the choice of electors for President and Vice-President of the United States, Representatives in Congress, the Executive and Judicial officers of a State, or the members of the Legislature thereof, is denied to any of the male inhabitants of such State, being twenty-one years of age, and citizens of the United States, or in any way abridged, except for participation in rebellion, or other crime, the basis of representation therein shall be reduced in the proportion which the number of such male citizens shall bear the whole number of male citizens twenty-one years of age in such State."*¹³⁰

*^{f3}"No person shall be a Senator or Representative in Congress, or elector of President and Vice-President, or hold any office, civil or military, under the United States, or under any State, who, having previously taken an oath, as a member of Congress, or as an officer of the United States, or as a member of any State legislature, or as an executive or judicial officer of any State, to support the Constitution of the United States, shall have engaged in insurrection or rebellion against the same, or given aid or comfort to the enemies thereof. But Congress may by a vote of two-thirds of each House, remove such disability."*¹³¹

*^{f4}"The right of citizens of the United States to vote shall not be denied or abridged by the United States or by any State on account of race, color, or previous condition of servitude."*¹³²

g) Popis priloga iz poglavlja 4.3.

^{g1}"Whereas no legal State governments or adequate protection for life or property now exists in the rebel States of Virginia, North Carolina, South Carolina, Georgia, Mississippi, Alabama, Louisiana, Florida, Texas, and Arkansas; and whereas it is

¹²⁹ U. S. Const., amend. XIV, čl. 1

¹³⁰ U. S. Const., amend. XIV, čl. 2

¹³¹ U. S. Const., amend. XIV, čl. 3

¹³² U. S. Const., amend. XV, čl. 1

necessary that peace and good order should be enforced in said States until loyal and republican State governments can be legally established... said rebel States shall be divided into military districts and made subject to the military authority of the United States..."¹³³

⁸²"...it shall be the duty of the President to assign to the command of each of said districts an officer of the army... and to detail a sufficient military force to enable such officer to perform his duties and enforce his authority..."¹³⁴

⁸³"...until the people of said rebel States shall be by law admitted to representation in the Congress of the United States, any civil governments which may exist there in shall be deemed provisional only..."¹³⁵

⁸⁴"...before the first day of September, eighteen hundred and sixty-seven, the commanding general in each district... shall cause a registration to be made of the male citizens of the United States, twenty-one years of age and upwards, resident in each county or parish in the State or States included in his district, which registration shall include only those persons who are qualified to vote for delegates..."¹³⁶

⁸⁵"...after the completion of the registration... an election shall be held of delegates to a convention for the purpose of establishing a constitution and civil government for such state loyal to the Union..."¹³⁷

⁸⁶"...at said election the registered voters of each State shall vote for or against a convention... If a majority of the votes given on that question shall be for a convention,

¹³³ Statutes at Large (1868) *An Act to provide for the more efficient Government of the Rebel States*, čl. 1. Boston: Little, Brown, and Company, vol. XIV, str. 428.

¹³⁴ Statutes at Large (1868) *An Act to provide for the more efficient Government of the Rebel States*, čl. 2. Boston: Little, Brown, and Company, vol. XIV, str. 428.

¹³⁵ Statutes at Large (1868) *An Act to provide for the more efficient Government of the Rebel States*, čl. 6. Boston: Little, Brown, and Company, vol. XIV, str. 429.

¹³⁶ Statutes at Large (1869) *An Act supplementary to an Act entitled "An Act to provide for the more efficient Government of the Rebel States"*, čl. 1. Boston: Little, Brown, and Company, vol. XV, str. 2.

¹³⁷ Statutes at Large (1869) *An Act supplementary to an Act entitled "An Act to provide for the more efficient Government of the Rebel States"*, čl. 2. Boston: Little, Brown, and Company, vol. XV, str. 2-3.

*then such convention shall be held as hereinafter provided; but if a majority of said votes shall be against a convention, then no such convention shall be held...*¹³⁸

⁸⁷*"...if a majority of the votes given on that question shall be for a convention, the commanding general, within sixty days from the date of election, shall notify the delegates to assemble in convention... said convention, when organized, shall proceed to frame a constitution and civil government according to the provisions of this act and the act to which is it supplementary; and when the same shall have been so framed, said constitution shall be submitted by the convention for ratification..."*¹³⁹

⁸⁸*"...the president of the convention shall transmit a copy of the same, duly certified, to the President of the United States, who shall forthwith transmit the same to Congress... if the said constitution shall be declared by Congress to be in conformity with the provisions of the act to which this is supplementary... the State shall be declared entitled to representation, and Senators and Representatives shall be admitted therefrom..."*¹⁴⁰

¹³⁸ Statutes at Large (1869) *An Act supplementary to an Act entitled "An Act to provide for the more efficient Government of the Rebel States"*, čl. 3. Boston: Little, Brown, and Company, vol. XV, str. 3.

¹³⁹ Statutes at Large (1869) *An Act supplementary to an Act entitled "An Act to provide for the more efficient Government of the Rebel States"*, čl. 4. Boston: Little, Brown, and Company, vol. XV, str. 3.

¹⁴⁰ Statutes at Large (1869) *An Act supplementary to an Act entitled "An Act to provide for the more efficient Government of the Rebel States"*, čl. 5. Boston: Little, Brown, and Company, vol. XV, str. 3-4.

7. Popis primarnih izvora

- Acts and Resolutions of the State of Tennessee (1868) *An Act to Preserve the Public Peace*. Nashville: S. C. Mercer, str. 18-23.
- *Code Noir* (1724)
- *Documentary History of Reconstruction: Political, Military, Social, Religious, Educational & Industrial 1865 to the Present Time*, ur. Walter L. Fleming, Cleveland: The Arthur H. Clark Company, Vol. I, 1906.
- *Emancipation Proclamation*, January 1, 1863; Presidential Proclamations, 1791-1991; Record Group 11; General Records of the United States Government; National Archives
- Public Laws of North Carolina (1866) *An Act Concerning Negroes and Persons of Color or of Mixed Blood*. Raleigh: Robt. W. Best Publisher, str. 99-105.
- Revised Code of North Carolina (1855) *Chapter 5. Apprentice*. Boston: Little, Brown and Company, str. 77-80.
- Senate Executive Documents (1866) *Police Regulation of Saint Landry, Louisiana (1865)*. Washington: Government Printing Office, No. 2, str. 93-94.
- Statutes at Large (1863) *An Act relating to Habeas Corpus, and regulating Judicial Proceedings in Certain Cases*. Boston: Little, Brown and Company, Vol. XII, str. 755-758.
- Statutes at Large (1868) *An Act to protect all Persons in the United States in their Civil Rights and liberties, and furnish the Means of their Vindication*. Boston: Little, Brown, and Company, Vol. XIV, str. 27-30.
- Statutes at Large (1868) *An Act to provide for the more efficient Government of the Rebel States*. Boston: Little, Brown, and Company, Vol. XIV, str. 428-430.
- Statutes at Large (1869) *An Act supplementary to an Act entitled " An Act to provide for the more efficient Government of the Rebel States"*. Boston: Little, Brown, and Company, Vol. XV, str. 2-5.
- Statutes at Large (1873) *An Act to enforce the Provisions of the Fourteenth Amendment to the Constitution of the United States and for other Purposes*. Boston: Little, Brown and Company, Vol. XVII, 1873., str. 13-15.
- Statutes at Large (1875) *An act to protect all citizens in their civil and legal rights*, Washington D.C.: U.S. Government Printing Office, str. 335-337.

- The Statutes at Large of South Carolina (1840) *An Act for the Better ordering and Governing Negroes and other Slaves in this Province*. Columbia: A. S. Johnston, Vol. 7, str. 399-417.
- The Political History of the United States of America during the Period of Reconstruction (1871), *An Act to Regulate the Relation of Master and Apprentice, as Relates to Freedmen, Free Negroes, and Mulattoes*, ur. Edward McPherson, Washington D.C.: Philp & Solomons, str. 29-30.
- The Political History of the United States of America during the Period of Reconstruction (1871), *An Act to Amend Vagrant Laws of the State*, ur. Edward McPherson, Washington D.C.: Philp & Solomons, str. 30.
- The Political History of the United States of America during the Period of Reconstruction (1871), *An Act to Confer Civil Rights on Freedmen, and for other Purposes*, ur. Edward McPherson, Washington D.C.: Philp & Solomons, str. 31-32.
- The Political History of the United States of America during the Period of Reconstruction (1871), *An Act to Punish certain offences therein named, and for other Purposes*, ur. Edward McPherson, Washington D.C.: Philp & Solomons, str. 32.
- U. S. Constitution

8. Popis Internet izvora

- Ku Klux Klan in the Reconstruction Era, 2014, *New Georgia Encyclopedia* - <http://www.georgiaencyclopedia.org/articles/history-archaeology/ku-klux-klan-reconstruction-era> (26. rujna 2015. godine)
- Radical Reconstruction, 2015, *U.S. History Online Textbook* - <http://www.us-history.org/us/35b.asp> (27. rujna 2015. godine)
- Radical Republicans, 2015, *Encyclopædia Britannica* - <http://www.britannica.com/topic/Radical-Republican> (27. rujna 2015. godine)
- The 1875 Civil Rights Act, 2003, *Reconstruction: The Second Civil War* - http://www.pbs.org/wgbh/amex/reconstruction/activism/ps_1875.html (28. rujna 2015.)

- What is Modern Slavery?, *U.S. Department of State* - <http://www.state.gov/j/tip/what/> (3. listopada 2015. godine)
- Medieval Torture, 2013, *Medieval Warfare* - <http://www.medievalwarfare.info/torture.htm> (22. rujna 2015.)

9. Popis literature

- James B. Browning, The North Carolina Black Code, *The Journal of Negro History*, Lancaster: The New Era Printing Company, Vol. 15, No. 4 (Oct., 1930), str. 461-473.
- Sara Bullard, *Ku Klux Klan A History of Racism and Violence*, Montgomery: The Southern Poverty Law Center, 2011.
- William Archibald Dunning, Reconstruction Political and Economic 1865-1877, *The American Nation: A History*, Vol. XXII, New York: Harper & Brothers Publishers, 1907.
- Stanley F. Ford, *Invisible Empire: the Story of the Ku Klux Klan (1866-1871)*, Boston: Houghton Mifflin Company, 1939.
- George Harness, *Presidential Vetoes, 1789-1988*, Washington D.C.: U.S. Government Printing Office, 1992.
- David A. Hollinger, The One Drop Rule & the One Hate Rule, *Daedalus*, Cambridge: MIT Press, Vol. 134, No. 1 (Winter, 2005), str. 18-28.
- J. C. Lester – D. L. Wilson, *Ku Klux Klan It's Origin, Growth and Disbandment*, New York: The Neale Publishing Company, 1905.
- William R. Richter, *The A to Z of the Civil War and Reconstruction*, Plymouth: The Scarecrow Press, 2009.
- Richard T. Schaefer, The Ku Klux Klan: Continuity and Change, *Phylon*, Atlanta: The Atlanta University Press, Vol. 32, No. 2 (2nd Qtr., 1971), str. 143-157.
- Ronald D. Smith, Napoleon and Louisiana: Failure of the Proposed Expedition to Occupy and Defend Louisiana, 1801-1803, *Louisiana History: The Journal of the Louisiana Historical Association*, Baton Rouge: Louisiana Historical Association, Vol. 12, No. 1 (Winter, 1971), str. 21-40.

- F. Todd Smith, A Native Responce to the Transfer of Louisiana: The Red River Caddos and Spain, 1762-1803, *Louisiana History: The Journal of the Louisiana Historical Association*, Baton Rogue: Louisiana Historical Association, Vol. 37, No. 2 (Spring, 1996), str. 163-185.

Sažetak

Rasno pitanje na američkom Jugu za vrijeme Rekonstrukcije

Cilj ovoga rada bilo je prikazati kako se riješila složena rasna situacija nastala na američkom Jugu pobjedom Unije u Američkom građanskom ratu. Pobjeda Unije je značila slom robovlasničkog sustava koji je bio raširen na američkom Jugu i koji je završetkom rata trebao biti zamijenjen novim sustavom u kojemu bi crnci bili izjednačeni s bijelcima. Polazeći od pretpostavke da je ratifikacija 13. amandmana američkog Ustava postavila temelje integracije crnačkog stanovništva i uspostave sustava jednakosti, autor analizira zakonodavne akte i razmatra društvene promjene koje su obilježile period Rekonstrukcije. U prvome dijelu autor komparativnom analizom tzv. *black codes* s ostalim zakonodavnim aktima, kao što su predratni robovlasnički zakoni i američki Ustav, prikazuje koja su prava prenesena na crnačko stanovništvo i koja su im prava zanijekana. U drugome dijelu autor objašnjava nastanak Ku Klux Klana i ulogu istoga u rješavanju složenog rasnog pitanja, ali isto tako objašnjava i način na koji su se federalne vlasti obračunale s navedenom organizacijom. U posljednjem dijelu svoga rada autor analizom federalnih zakona prikazuje kako je (pobjednička) federalna vlada u Washingtonu D.C.-u pristupila integraciji novooslobođenog dijela stanovništva i kojim je zakonodavnim postupcima postigla teritorijalnu cjelovitost Sjedinjenih Američkih Država.

Ključne riječi: Američki Jug, Rekonstrukcija, black codes, Ku Klux Klan, radikalni republikanizam

Summary

The racial question on American South during the period of Reconstruction

The aim of this work was to examine how the complex racial question of American South was solved following the Union win in American Civil War. The victory of the Union meant the collapse of the slave system that was widespread across the American South, the system that was meant to be replaced by new postwar system in which blacks would be equal with whites. Assuming that the ratification of the 13th Amendment of the U. S. Constitution laid the foundations for integration of the black population, the author analyzes the legislative acts and examines the social changes that marked the period of Reconstruction. In the first part, the author uses comparative analysis to analyze the black codes and other legislative acts, such as pre-war slave laws and the U. S. Constitution, in order to point out what rights were conferred to the black population as well what rights were denied to them. In the second part, the author explains the origin of the Ku Klux Klan and its role in solving complex racial issue. Furthermore, the author explains in which way the federal government dealt with said organisation. In the last part of his work, the author analyzes federal laws in order to demonstrate how the (victorious) federal government in Washington D.C. approached the integration of newly freed part of the population and through which legislative procedures they achieved territorial integrity of the United States.

Key words: American South, Reconstruction, black codes, Ku Klux Klan, radical republicans